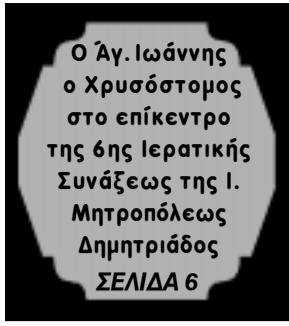

Θ ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΥ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ακρωτηρίου 55 - ΤΗΛ. 2610 341.515 - 2610 222.392
ΕΤΟΣ 60 - ΣΑΒΒΑΤΟ 9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2013 - ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ 303

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Του Σεβ. Μητροπολίτου
Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΣΕΛΙΔΑ 3

**Οι εργάτες
του αμπελώνος**
9 Μαρ Τεσσαράκοντα
Μαρτύρων ΜΘ 20,1-16
ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΣΙΑΜΑΚΗ
(Αρχιμανδρίτου Ιεροκήρυκος)

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΕΛ. 9

Δικαίωση του
Σεβασμιωτάτου
Μητροπολίτου
Ναυπάκτου
κ.κ. Ιεροθέου
έναντι των συ-
κοφαντιών και
του ψεύδους

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΕΛΙΔΑ 10

**Ο ΠΟΙΜΗΝ ΤΟΥ
ΕΡΜΑ (στ) όραση
ε΄- Εντολές 6-12**

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠόλεως
κ.κ. Ιερεμία

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΕΛ. 5

**Το πνευματικό «κίνημα» των Αγιορειτών
«Κολλυβάδων» και οι συνέπειές του**

(Η περί Μνημοσύνων και Θ. Ευχαριστίας έρις)

Του Παναγιώτου Σ. Μαρτίνη, Δρ. Θ.

Ο μοναχισμός υπήρξε πάντοτε σθεναρός πρόμαχος της Ορθοδοξίας και θεματοφύλακας των ιερών της Εκκλησίας παραδόσεων.

Ιδιαίτερα οι μοναχοί του Αγίου Όρους πρόσφεραν ανεκτίμητες προς την Ορθοδοξία υπηρεσίες και πολλοί αναδείχτηκαν μεγάλες θρησκευτικές προσωπικότητες (άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, Κοσμάς ο Αιτωλός, ο όσιος Νικόδημος Αγιορείτης κ.ά.).

Στην ιστορία του Αγ. Όρους αναφέρονται πολλές προσπάθειες αγιορειτών Πατέρων για εμβάθυνση στο πνεύμα της Ορθόδοξης Εκκλησίας, από τις οποίες δύο διακρίνονται περισσότερο. Η πρώτη είναι ο Ησυχασμός, που κύριος υπέρμαχος υπήρξε ο αγ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Αρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης. Η δεύτερη, λιγότερο γνωστή, είναι η προσπάθεια των Κολλυβάδων μοναχών για την αναγέννηση της λειτουργικής και πνευματικής σε γένει ζωής της Εκκλησίας, με βάση την αποστολική και πετερική παράδοση της. Και τα δύο αυτά «κινήματα» συνδέονται, αν όχι χρονικά (14^{ος} αι. το πρώτο, 18-19^{ος} αι. το δεύτερο), τοπικά και κυρίως πνευματικά.

Οι «Κολλυβάδες», όπως χλευαστικά ονομάστηκαν από τους αντιπάλους τους, ήσαν λόγιοι μοναχοί και σπουδαίοι θεολόγοι, ησυχαστές και αγωνιστές της νοερής - καρδιακής προσευχής, που με δύναμη και θάρρος αγωνίστηκαν για τη διατήρηση της γνήσιας και υγιούς παράδοσης της Εκκλησίας σε θέματα λατρείας από οποιαδήποτε προσπάθεια αλλοίωσης.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 9

**Στο Επισκοπείο ο νέος Γενικός
Αστυνομικός Δ/ντής**

Τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ επισκέφθηκε χθες το πρώι στο Επισκοπείο, ο Γενικός Αστυνομικός Διευθυντής Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, Υποστράτηγος κ. ΜΑΤΣΙΚΑΣ Αθανάσιος.

Η συνάντηση πραγματοποιήθηκε σε ζεστή ατμόσφαιρα και οι δύο άνδρες συζήτησαν θέματα που αφορούν στην Πάτρα και την ευρύτερη περιοχή.

Ο Σεβασμιώτατος ευχήθηκε στον Γεν. Αστυνομικό Δ/ντή να έχει καρποφόρο έργο με τη δύναμη του Θεού, ενώ ως ευλογία του έδωσε πονήματα που έχει εκδόσει η Ι. Μ. Πατρών.

Τον κ. Μάτσικα συνόδευε ο Αστυνόμος κ. Χαράλαμπος Σφέτσος προϊστάμενος του Γραφείου Τύπου της τοπικής ΕΛ.ΑΣ.

Κάθε που έρχεται το Ψυχοσάββατο ο νους μου στον Πίπη τον Ζαγκλίβερο και στη μάνα του τη θειά - Ανέω που τον καταριότανε γιατί πριν πάει τα κόλλυβα στην εκκλησία, φρόντιζε πρώτα να αλαφρώσει το δίσκο, τρώγοντας τα μύγδαλα και τις σταφίδες που στόλιζαν τον σταυρό, μέχρι που έμενε δεν έμενε μια στρώση ψιλή, ψιλή ίσια - ίσια να μη φαίνεται ο πάτος. Και αυτό δεν ήταν τίποτε μπροστά στο ότι μια φορά το πρώτο Ψυχοσάββατο της Τυρινής έφαγε το πρόσφορο πίνοντας και το νάμα.

Κατοχή ήταν, πεινάγμασις όλοι και ήμαρτον Κύριε - παιδόπουλα 10 χρονών - βλέποντας αυτόν που ήταν και ο καντηλανάφτης μάλιστα της εκκλησίας, τρώγαμε κι εμείς μια κουταλιά σπερνά - κόλλυβα δηλαδή από αυτά που φέρνανε οι γυναίκες της ενορίας και μετά ιστώναμε το στάρι να μη φαίνεται μέχρι που έμενε στον δίσκο μισό και λιγότερο.

Αρχαία συνήθεια τα κόλλυβα στη μνήμη πάντων των «Απ' αιώνος εν πίστη και ευσεβεία κοιμηθέ-

ντων» που τους μνημονεύει άλλωστε σε κάθε λειτουργία της, η Εκκλησία μας.

Ιδιαίτερα όμως η Εκκλησία μας έχει αφιερώσει τα Σάββατα προ της Τυρινής και των Απόκρεων και το Σάββατο πριν της Πεντηκοστής στη μνήμη πάντων των επ' ελπίδι αναστάσεως, ζωής αιωνίου, κεκοιμημένων ευσεβώς ορθοδόξων βασιλέων, πατριαρχών, ιεραρχών, ιερέων, ιερομονάχων, ιεροδιακόνων, μοναχών, μοναζουσών, πατέρων, προπατόρων, πάππων, προπτάπων, γονέων, συζύγων, τέκνων, αδελφών και συγγενών ημών εκ των απ' αρχάς μέχρις εσχάτων» και κάνει μνημόσυνα υπέρ αυτών και τα Σάββατα τα ονομάζει Ψυχοσάββατα κατά τα οποία προσφέρουν κόλλυβα και κάνουν ελεημοσύνες ή επισκέπτονται Ιδρύματα όπου βρίσκονται συνάθρωποί μας γέροντες ή κατάκοιτοι, ανήμποροι.

Η σημασία και η βαρύτητα που έδινε ο λαός στα Ψυχοσάββατα φαίνεται και από το ότι παλαιότερα ο λαός μας τιμώντας τους νεκρούς του απέφευγε κάθε εργασία. Υπάρχει μάλιστα και το δίστιχο.

Ανάθεμα που δούλεψε τα τρία τα Σάββατα.

Της Κρεατινής, της Τυρινής και του Αγιοθιδώρου.

Ακόμη, ιδιαίτερη βαρύτητα δίνει ο λαός στο Ψυχοσάββατο της Πεντηκοστής οπότε κατά την παράδοση οι ψυχές που από την Ανάσταση του Κυρίου κυκλοφορούσαν ελεύθερες στη γη, ξανακατεβαίνουν στον κάτω κόσμο. Κλειδώνονται λέει ο λαός!

Βέβαια κάθε Σάββατο αλλά πιο πολύ το Α' και το Β'

Σάββατο του Τριωδίου και το Σάββατο της Πεντηκοστής πηγαίνουν το πρόσφορο και τα κόλλυβα στην εκκλησία, παλαιότερα μαζί και νάμα και λάδι (τα καντήλια δεν ήταν ηλεκτρικά και χρειαζόταν λάδι η εκκλησία) να διαβαστούν και μετά τα μοιράζουν.

Η παράδοση με τα κόλλυβα κρατάει από το θαύμα του Αγίου Θεοδώρου του τήρωνος (τήρων = ο νεοσύλεκτος στις Ρωμαϊκές λεγενώνες) το 362.

Ο Ιουλιανός ο παραβάτης έροντας ότι οι χριστιανοί νηστεύουν αυστηρά την πρώτη εβδομάδα της σαρακοστής διέταξε να εξαφανίσουν από την πόλη όλα τα νηστίσιμα φαγητά ώστε να αναγκαστούν να αγοράσουν και να φάνε φαγητά τα οποία φρόντισε να ραντίσει με αίμα ειδωλόθυτων δηλαδή με σφάγια τα οποία είχαν θυσιασθεί στα είδωλα

Ο Θεόδωρος είδε στον ύπνο του Άγγελο Κυρίου, ο οποίος τον ειδοποίησε για τις προθέσεις του Ιουλιανού και τότε παρουσιάστηκε στον Πατριάρχη και τον ειδοποίησε για τις προθέσεις του Ιουλιανού.

«Και πώς θα αντέξουν χωρίς φαγητό ρώτησε ο Πατριάρχης»;

- Να φάνε σιτάρι βρασμένο του απάντησε ο Θεόδωρος.

Και πράγματι οι χριστιανοί τρώγανε σιτάρι βρασμένο μέχρι που έμποροι βλέποντας τα τρόφιμά τους να μη πουλιούνται αναγκαστήκαν να αποσύρουν τα μιασμένα και η αγορά ξαναβρήκε χάρη στο θαύμα του Θεοδώρου την ηρεμία της.

Ιδιαίτερως το Σάββατο της Πεντηκοστής, τα παιδιά λένε τα «κάλαντα των ρουσαλιών» (ρουσάλια = γιορτές από τη Βυζαντινή εποχή προς την ημέρα των νεκρών) οπότε εκφράζεται η θλίψη των ζωντανών που οι νεκροί τους ξαναγυρίζουν στον κάτω κόσμο με το δίστιχο:

Όλα τα Σάββατα να πάνε, να πάνε και να ρέθουν, το Σάββατο του ρουσαλιού να πάει και να μη γυρίσει!

Πάντως όπως και να έχει το σιτάρι βρασμένο, ανακατεύμενο με τριμμένη φρυγανιά, ζάχαρη, ρόδι αμύγδαλα και σταφίδα ήταν το καλύτερο γλύκισμα των παιδικών μου χρόνων καθώς η μάνα το έφτιαχνε συχνά ως απογευματινό κέρασμα τις ημέρες της νηστείας και όχι μόνο!

Υπέρ γονέων σήμερα δέεται η στήλη. Ο ελεήμων Θεός να τους έχει στα δεξιά του. Σκέφτομαι πόσα κάνανε για μας κι αναρωτιέμαι αν εμείς μπορέσαμε να ανταποδώσουμε το ελάχιστο.

"ΚΑΘΙΣ ΟΔΟΝ"

Του Σταύρου Ιαντζεγιάννη

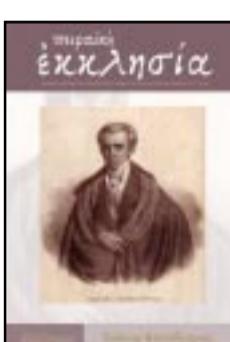
ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟ

Ο αρθρογράφος και συγγραφέας Κ. Σταύρος Ιαντζεγιάννη παρουσιάζει κάθε Δευτέρα, περίπου στις 9.30 το βράδι, στον

Ο κ. Στ. Ιαντζεγιάννη στο "ΛΥΧΝΟ"

τηλεοπτικό Σταθμό της τοπική μας Εκκλησίας "ΛΥΧΝΟΣ" την εκπομπή "ΤΕΡΙΡΕΜ".

Κυκλοφόρησε το νέο τεύχος του περιοδικού της Πειραιϊκής Εκκλησίας για το μήνα Μάρτιο 2013

Το κεντρικό αφιέρωμα του μηνός Μαρτίου για το νέο τεύχος της Πειραιϊκής Εκκλησίας έχει ως θέμα: Ιωάννης Καποδίστριας.

Στο αφιέρωμα θα βρείτε κείμενα των: Μακαριστού Αρχιεπισκόπου κυρού Χριστοδούλου, Πρωτοπρεσβυτέρου Γεωργίου Μεταλληνού, Αθανασίου Γ. Γιαλούρη, Κώστα Καιροφύλα, Ιωάννου Καποδίστρια, Μηνά Κασι-

μάτη, Ελένης Κούκκου, Δημήτρη Νατσιού, Γεωργίου Παπαδόπουλου, Κωνσταντίνου Τσάτσου, Κώστα Χατζηαντωνίου, Κωνσταντίνου Χολέβα.

Επίσης στο τεύχος θα βρείτε και κείμενα ποικίλης θεματολογίας των: Μακαριστού Μητροπολίτου Σουρός κυρού Αντωνίου Μπλουμ, Αρχιμανδρίτου Βασιλείου Γοντικάκη, Προηγουμένου Ι. Μ. Ιβήρων, Αρχιμανδρίτου Ανανία Κουστένη, Ιερομονάχου Γρηγορίου Αγιορείτου, Μοναχού Ανδρέου Αγιορείτου, Πρωτοπρεσβυτέρου Αλεξάνδρου Σμέρμα, Γιάννη Ρίτσου.

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΩΔΙΚΟΣ
8259

Ο Εκκλησιολόγος

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ
Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος
Μαραγκοπούλου 5 - Τ.Κ. 26331 - ΠΑΤΡΑ
τηλ. & FAX: 2610 / 222392 και 341515
E-mail: alexkoll@otenet.gr
& ekklisiologos@gmail.com

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ
Ιδιώτες - Ελλάδα 50 ευρώ
Ευρώπη 100 ευρώ
Αμερική, Ασία, Αυστραλία, Αφρική 200 ευρώ

Μέλος της:

Νέα από την Ιερά Μονεμβασία & Σπάρτης

Αναστολή λειτουργίας του Κέντρου Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Ημερήσιας Νοσηλείας

Την αναστολή λειτουργίας, από 31 Μαρτίου 2013, του Κέντρου Αποθεραπείας και Αποκατάστασης Ημερήσιας Νοσηλείας της Ιεράς Μητρόπολης Μονεμβασίας και Σπάρτης, αποφάσισε το Διοικητικό Συμβούλιο του Ιδρύματος, με απόφασή της 25ης Φεβρουαρίου 2013. Αφού στάθμισε όλα τα δεδομένα και παρά τις αγωνιώδεις προσπάθειες επί μία τριετία για περιστολή των δαπανών λειτουργίας και την συγκινητική στήριξη φορέων και φυσικών προσώπων, όπως επισημαίνει το ΔΣ, κατέστη αδύνατη η συνέχιση της λειτουργίας του Κέντρου στην παρούσα χρονική στιγμή.

Στην οδυνηρή αυτή απόφαση πρώτιστο ρόλο έπαιξε η ασυνέπεια των Ασφαλιστικών Ταμείων στην αποπληρωμή των νοσηλίων παρελθόντων ετών, γεγονός που οδήγησε το Ίδρυμα σε δεινή οικονομική θέση. Αξίζει να αναφερθεί, ότι ορισμένες οφειλές χρονολογούνται από το 2007, ενώ θα πρέπει να συνυπολογιστεί ότι τα έσοδα του Κέντρου στην συντριπτική τους πλειοψηφία προέρχονται από νοσήλια ασφαλισμένων ασθενών.

Επιπλέον, η τροποποίηση του Κανονισμού Λειτουργίας του ΕΟΠΠΥ τον περασμένο Νοέμβριο, με την οποία απαγορεύτηκε η εκτέλεση απλών πράξεων Φυσικοθεραπείας στα Κέντρα Αποθεραπείας και Αποκατάστασης, αποτέλεσε καίριο πλήγμα για το Ίδρυμα. Για το συγκεκριμένο ζήτημα έχουν ήδη γίνει κινήσεις για αλλαγή της άδ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΔΕΥΤΕΡΑΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Του Σεβ. Μητροπολίτου Πατρών κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

Την Κυριακή των Απόκρεων, αναγινώσκεται στην Εκκλησία το Ευαγγέλιο της Κρίσεως (Μαθ. κε' 31-46). Αναφέρεται στην Δευτέρα Παρουσία του Κυρίου και στην κρίση ζώντων και νεκρών. Μιλάει επίσης για την αιώνια ζωή και την αιώνια κόλαση.

* Το πρώτο που πρέπει να τονίσωμε είναι, περί της βεβαιότητος της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου. Η πρώτη παρουσία του Κυρίου μας έγινε με την σάρκωσή του εξ αγνών αιμάτων της Υπερευλογημένης Δέσποινας του Κόσμου.

‘Ηλθε ταπεινά, «επτώχευσε δί’ ημάς, ίνα ημείς πλουτίσωμεν» (Β' Κορ. η'. 9). Έγινε ο Θεός άνθρωπος, «ίνα τον άνθρωπον Θεόν απεργάσσηται», κατά την διδασκαλία των Πατέρων της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας.

Όμως μετά το Πάθος, την Ανάσταση και την ένδοξη Ανάληψη του εις Ουρανούς, ο Κύριος «ελεύσεται εν τη δόξῃ Αυτού». Αυτή την διαβεβαίωση παρέσχε στους Μαθητάς του λέγοντας: «Καὶ τότε φανήσεται τὸ σῆμεῖον τοῦ ιεροῦ του ανθρώπου εν τω ουρανῷ, καὶ τότε κόψονται πάσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς καὶ ὄψονται τὸν οὐρανὸν του ανθρώπου ερχόμενον επὶ τῶν νεφελῶν του ουρανού μετὰ δυνάμεως καὶ δόξης πολλῆς, καὶ αποστελεί τους αγγέλους αυτού μετά σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ επισυνάζουσι τους εκλεκτούς αυτού εκ των τεσσάρων ανέμων απ' ἀκρων ουρανών ἡώς ἀκρων αυτών» (Μαθ. κδ', 30-31).

* Το δεύτερο είναι περί του χρόνου της Δευτέρας Παρουσίας. Το θέμα αυτό απασχολεί έντονα πολλούς ανθρώπους, και γ' αυτό τον λόγο ασχολούνται με ποικίλους τρόπους, μάλιστα δε σε κάποιες περιπτώσεις εξετάζουν το ζήτημα μακράν του πνεύματος της Εκκλησίας και της ερμηνείας την οποία δίδουν οι θεοφώτιστοι Άγιοι Πατέρες.

Η αναμονή της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου είναι υπόθεση χαράς, είναι ευλογία για τους αγίους, για τους ανθρώπους του Θεού. Στην πρώτη Χριστιανική εποχή αυτό το αίσθημα ήτο έντονο, ήτο πολύ δυνατό. Από τα βάθη της ψυχής τους προσηγόρισαν για την φωτοφόρο και ένδοξη ημέρα του Κυρίου, εκφράζοντες αυτό τον πόθο με το «μαράν αθά» (Α' Κορ. ιστ'. 22), δηλ. «έρχου Κύριε».

Όμως ο χρόνος της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου παραμένει άγνωστος. Ο Κύριος περί αυτού μας δίνει με σαφήνεια να κατανοήσωμε ότι μόνο ο ουρανός Πατήρ γνωρίζει περί της ημέρας και της ώρας: «Ουχ υμών εστί γνώναι χρόνους ή καιρούς» (Πραξ. α'. 7), και αλλού, «Περί δε της ημέρας εκείνης και ώρας ουδείς οίδεν, ουδέ οι ἀγγελοι των ουρανών, ει μη ο πατήρ μου μόνος». (Μαθ. κδ'. 36).

Η Αγία μας Εκκλησία κάθε στιγμή την θεωρεί ως «εσχάτη» και για τον λόγο αυτό καλεί σε εγρήγορση τους ανθρώπους. Το κάθε δευτερόλεπτο της ζωής μας πρέπει να αξιοποιήται κατά τρόπο πνευματικό, ώστε να αποφέρῃ καρπούς κατά Θεόν, αφελίμους για μας, αλλά και για τους συνανθρώπους μας. Ο καλός αγώνας δεν γίνεται ένεκα του φόβου για τα έσχατα, ή λόγω του τρόμου της ελεύσεως του Κυρίου, αλλά για την χαρά της κοινωνίας με τον Θεό, για την αγάπη Εκείνου, ο οποίος εσταυρώθη δ' ημάς και μας εφώτισε με την αλήθεια, όντας ο ίδιος το Φως και η Αλήθεια.

Η σωτηρία πραγματοποιείται στο «νυν», στο τώρα, αφού «ιδού νυν καιρός ευπρόσδεκτος, ιδού νυν ημέρα σωτηρίας» (Β' Κορ. στ'. 2).

* Όμως σχετικά με το θέμα αυτό, απ' αρχής υπήρξε προσπάθεια – παρά την ρητή διαβεβαίωση του Κυρίου περί του αγνώστου της ημέρας της Δευτέρας Παρουσίας – να προσδιορισθή το τέλος του κόσμου.

Ο Κύριος μας προειδοποιεί ότι «εγερθήσονται ψευδόχριστοι και ψευδοπροφήται και δώσουσι σημεία και τέρατα προς το αποπλανάν, ει δυνατόν, και

τους εκλεκτούς» (Μαρκ. ιγ'. 22). Η διδασκαλία τους θα είναι πλάνη, και για τον λόγο αυτό δεν πρέπει να τους ακολουθήσωμε.

Μεταξύ των ποικίλων πλανών περί της Δευτέρας Παρουσίας του Κυρίου, θα σταθώ στην μεγάλη και διαβολική πλάνη των λεγομένων «Μαρτύρων του Ιεχωβά», οι οποίοι ως γνήσια τέκνα του διαβόλου (όπως όλοι οι αιρετικοί), διεστρέβλωσαν την διδασκαλία του ιερού Ευαγγελίου, ακολουθώντας τα ίχνη του αιρεσιάρχου και

Κύριο μας, έχομε διπλή γέννηση. Μία από τον πατέρα προιωνίων και μία από την Παρθένο στους εσχάτους καιρούς. Έχομε διπλή κάθιδο. Η πρώτη είναι αφανής, η δευτέρα ένδοξος και επιφανής. Κατά την πρώτη παρουσία εσπαργανώθη στην φάτνη, κατά την Δευτέρα ενδύεται «φως αως ιμάτιον». Στην πρώτη «υπέμεινε σταυρόν, αισχύνης καταφρονήσας», στην Δευτέρα θα έλθη δορυφορούμενος από στρατιές Αγγέλων».

* «Τότε φανήσεται το σημείον του Υιού του ανθρώπου εν τω ουρανώ». Ποιό θα είναι το σημείο της Δευτέρας παρουσίας του Κυρίου, ώστε να μη το τολμήσῃ καρμία ενάντια δύναμη να Τον μιμηθῇ; (Εδώ ο Άγιος εννοεί τις πονηρές δυνάμεις, τον διάβολο που ως έργο του έχει να παραπλανά τους ανθρώπους).

Το διακριτικό σημείο του Υιού του ανθρώπου, του Ιησού Χριστού δηλαδή, θα είναι ο Σταυρός. Το φωτειδές σημείο του Σταυρού προηγείται του Βασιλέως, αναγγέλοντας αυτόν ο οποίος είχε τότε σταυρωθεί, ώστε να τον ίδουν οι Ιουδαίοι, οι οποίοι είχαν κεντήσει την πλευρά Του και είχαν συνωμοτήσει εναντίον Του.

Θα παραστούν ενώπιον Του πάντες ζώντες και νεκροί. Αγγελική σάλπιγγα θα προσκαλέσει τους πάντες και πλήθος μέγα θα ευρεθή ενώπιον του φρικτού βήματος του Κυρίου.

Ενώπιον μας θα ευρίσκεται πλέον η Βασιλεία των Ουρανών,

αλλά και το πυρ το αιώνιον.

Πως θα λάβωμεν την Βασιλείαν και πως θα αποφύγωμεν το πυρ;

Καί πάλι η απάντηση δίδεται από τον ίδιο τον Κύριο μας: «Ἐπείνασα», λέγει, «καὶ εδώκατέ μοι φαγεῖν, εδίψησα, καὶ εποτίσατέ με, ξένος ἡμην, καὶ συνηγάγετέ με, γυμνός, καὶ περιεβάλετέ με, ησθένησα, καὶ επεσκέψασθε με, εν φυλακή ἡμην, καὶ ἥλθετε προς με» (Μαθ. κε', 35-36). Εάν τα πράξωμε όλα αυτά θα κερδίσωμε την αιώνια Βασιλεία. Εάν δεν τα πράξωμε θα κατακριθούμε.

Η συμβουλή του Αγίου Κυρίλλου είναι σαφής:

«Ἄρχισε αδελφέ μου από τώρα να εργάζεσαι, επίμενε στην πίστη και φρόντισε να μη κλεισθής ἔξω, αναβάλλοντας να αγοράσῃς ἔλαιον ὅπως αι μωρές παρθένες. Μη ξεθαρρευθείς επειδή κρατείς την λαμπάδα, αλλά φρόντισε να την κρατάς αναμμένη. Ας λάμψη το φως των καλών σου ἔργων ἐμπροσθεν των ανθρώπων και να μη βλασφημήσαι εξ αιτίας σου ο Χριστός. Φόρεσε ἐνδύματα αιφθαλίσιας, διαπρέπων εις ἔργα αγαθά καὶ όποια υπόθεση αναλάβῃς κατ' οικονομίαν από τον Θεό, να την διαχειρισθής σωστά.

Σού ενεπιστεύθη χρήματα; Διαχειρίσου τα σωστά. Δεν είναι δικά σου, είναι δώρα Θεού και ανήκουν και σους άλλους.

Σού ενεπιστεύθη χάρισμα λόγου και διδασκαλίας; Οδήγησε με τον λόγο σου τις ψυχές των ακροατών.

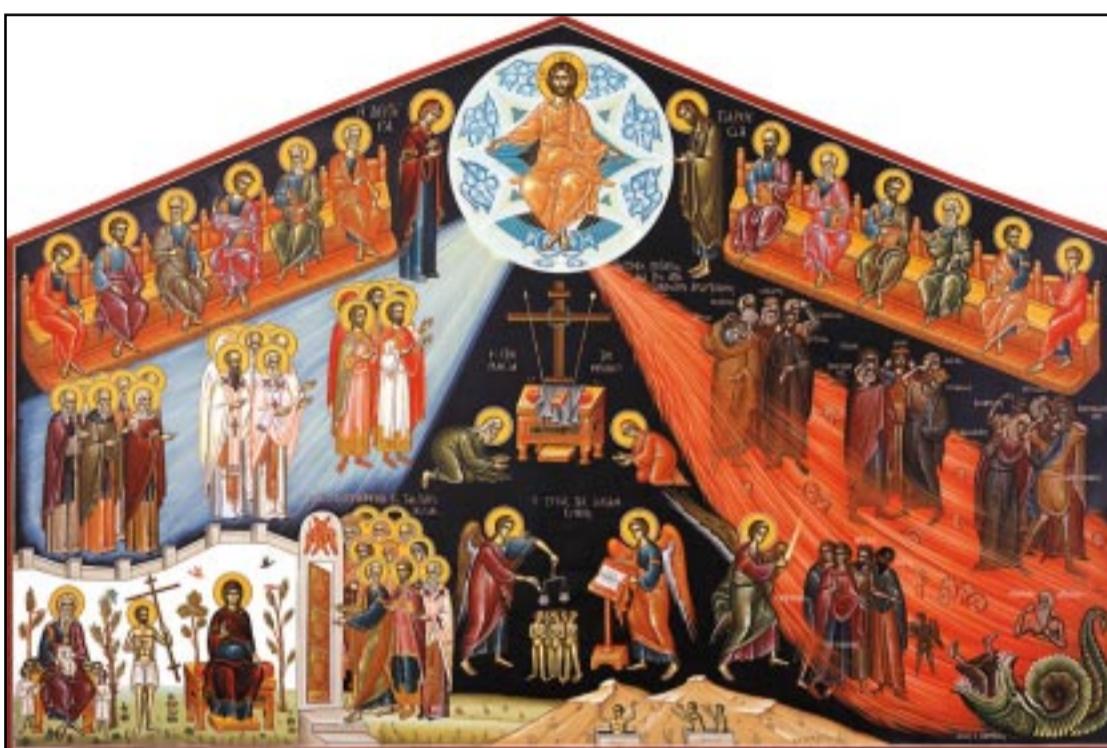
Υπάρχουν πολλοί τρόποι διαχειρίσεως. Φρόντισε λοιπόν αδελφέ μου να μη κατακριθής και κληρονομήσης το πυρ το αιώνιον.

Προσέξτε την πλάνη, όμως, κάποιοι λέγουν. Δεν είναι αλήθεια όλα αυτά. Δεν θα γίνη η Δευτέρα Παρουσία. Δεν υπάρχει Παράδεισος και αιώνια Κόλαση.

Μη πιστέψης τα λόγια αυτά. Μίσησε αυτή την πλάνη. Όλα αυτά εκπορεύονται από την κεφαλή του δράκοντος, από την γλώσσα του διαβόλου που θέλει να σε καταπίπῃ.

Ο Κύριος δεν λέγει απλώς την αλήθεια. Ο Κύριος είναι η σαρκωμένη αλήθεια. Έχομε τις αποδείξεις της αγάπης του Θεού. Τον πλάνο και ψευδή διάβολο αις τον αποφύγωμε. Τον Κύριο ερχόμενο εν δόξῃ αις τον περιμένωμε.

Αδελφοί μου, τον τρόπο της εισόδου μας στην Βασιλεία του Θεού τον γνωρίζομε. Ας τηρήσωμε αυτά που μας ενεπιστεύθη ο Θεός και ας κρατήσωμε την παρακαταθήκη, ίνα κληρονόμοι ζωής αιωνίου γενόμεθα.

Πολλά ...εν ολίγοις

Επιμέλεια σελίδος:
Αλέξανδρος Κ. Κολλιόπουλος

ΔΙΑΤΡΟΦΗ - ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ

ΣΤΗΝ 8η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΓΟΝΕΩΝ
ΤΗΣ Ι.Μ. ΚΟΡΙΝΘΟΥ

Άλλη μια συνάντηση, η 8η κατά σειρά, έλαβε χώρα το περασμένο Σάββατο 2 Μαρτίου στην «Κροκίδειο Αίθουσα». Το ενδιαφέρον θέμα και οι γνώσεις συνακολουθούμενες από την εμπειρία, που χαρακτηρίζουν την Παιδίατρο Δρ. Μαργαρίτα Μπίτση – Παπαφωτίου, ήταν αδιαμφισβήτητες εγγυήσεις για την επιτυχία της συνεδρίας.

Η πολύπειρη και εξειδικευμένη Επιστήμων αναφέρθηκε στην νόσο της παιδικής παχυσαρκίας, αναλύοντας τα αίτια που την προκαλούν και θέτοντας την σωστή βάση αντιμετώπισης μέσω των καταλλήλων διατροφικών χειρισμών σε συνδυασμό με την αύξηση της σωματικής άσκησης. Ιδιαίτερως τόνισε την αναγκαιότητα της αποφυγής των γρήγορων φαγητών (fast foods), καθώς και την μείωση της ζάχαρης από την καθημερινή διατροφή και συνέστησε την μεσογειακή διατροφή, ως την ιδανική για την απώλεια του βάρους. Ακολούθως, επισήμανε πως η παχυσαρκία ευθύνεται για πολλές από τις αρρώστιες του ανθρωπίνου σώματος.

Στη συνέχεια τον λόγο έλαβε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Διονύσιος, ο οποίος, αφού ευχαρίστησε και συνεχάρη την διακεκριμένη Επιστήμονα, τόνισε την αναγκαιότητα της προσεγμένης διατροφής σε ποσότητα και ποιότητα ως και την βλαπτικότητα των υπερβολών για το ανθρώπινο σώμα, χρησιμοποιώντας την έκφραση «τρώμε για να ζούμε και όχι ζούμε για να τρώμε», προς αποφυγήν της ηδυπαθούς διαθέσεως της γαστριμαργίας.

Κλείνοντας την επιτυχημένη συνάντηση υπενθύμισε την μεγάλη αξία της Νηστείας, η οποία σφραγίζει την περίοδο της επερχομένης Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής που, πέρα από τα προφανή πνευματικά οφέλη για τον Χριστιανό, έχει και ικανοποιητικά διατροφικά ευεργετικά αποτελέσματα.

Ο Πρωθυπουργός κ. Αντ. Σαμαράς, στην Εβραϊκή Συναγωγή Θεσσαλονίκης

Σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδος "Αγγελιοφόρος" της Θεσσαλονίκης, ο Πρωθυπουργός κ. Αντώνιος Σαμαράς θα βρίσκεται την Κυριακή 17 Μαρτίου στην συμπρωτεύουσα προκειμένου να παραβρεθεί στο μνημόσυνο της... Ιεραπολιτικής Κοινότητας.

Όπως είπε ο πρόεδρος της κ. Δ. Σαπτιέλ ήδη έχει μιλήσει τηλεφωνικά με τον πρωθυπουργό, ο οποίος και επιβεβαίωσε την επίσκεψή του. Το μνημόσυνο θα πραγματοποιηθεί στην Εβραϊκή Συναγωγή των «Μοναστηριώτων», που βρίσκεται στο κέντρο της Θεσσαλονίκης επί της οδού Συγγρού.

Εκεί θα μιλήσουν οι πρόεδροι παγκόσμιου και ευρωπαϊκού οργανισμού των Εβραίων, αναπτύσσοντας τις θέσεις τους για τη σχέση της Ελλάδας με τους Εβραίους, αλλά και για τον αντισημιτισμό.

ΛΥΧΝΟΣ

Εικόνα και Λόγος Θεού

Ο Τηλεοπτικός Σταθμός της Ιεράς Μητροπόλεως Πατρών και στο ίντερνετ μέσω της ιστοσελίδας www.i-m-patron.gr

Έναρξη προβολής της σειράς «Δεν είσαι μόνος» από την ΕΤ1

Το επεισόδιο «Πύρινες Γλώσσες» αποτελεί το πρώτο της σειράς «Δεν είσαι μόνος» και θα προβληθεί την Κυριακή 10 Μαρτίου στις 12.00 στην EPT1.

Η σειρά «Δεν είσαι μόνος» περιλαμβάνει 10 επεισόδια, πραγματεύεται πανανθρώπινες αξίες που εκφράστηκαν σε κοινωνίες του παρελθόντος και σπρίζεται στα Πατερικά κείμενα, το Ευαγγέλιο, σε κείμενα θεωρητικά, κείμενα φιλοσοφικά, κείμενα δοξαστικά, και πολλές φορές προφητικά. Αυτά τα κλασικά κείμενα περιέχουν την πείρα και τη σοφία αιώνων, από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα, και συνδέονται με τα σημερινά προβλήματα του ανθρώπου, αναγοντας έναν γόνιμο διάλογο.

Είναι επίκαιρος ένας λόγος που γράφτηκε εδώ και δύο χιλιετίες; Σε ποια κοινωνία απευθύνοταν; Τι κοινό έχει με τη σημερινή; Μπορεί να βοηθήσει τον άνθρωπο σε μια άλλη οπτική, έναν διαφορετικό πρόσαντοισμό και μια επαναξιολόγηση της πορείας του σήμερα;

ΠΡΩΤΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΟ – ΠΥΡΙΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ

«Όλοι όσοι πίστευαν, έμεναν μαζί και είχαν τα πάντα κοινά. Πουλούσαν τα κτήματα και όλα τους τα υπάρχοντα και τα μοιράζαν μεταξύ τους, ανάλογα με την ανάγκη του καθενός».

Πράξεις των Αποστόλων, ίος αιώνας

Μετά την Σταύρωση και την Ανάσταση του Χριστού, οι Απόστολοι και οι πιστοί διασκορπίζονται και κρύβονται αβέβαιοι και αμήχανοι για το μέλλον. Εκείνος, όμως, τους είχε πει ότι θα είναι πάντα μαζί τους συνεχώς «έως της συντελείας των αιώνων». Και στην Πεντηκοστή, Πύρινες γλώσσες κατεβαίνουν από τον Ουρανό και οι Απόστολοι, που ήταν απλοί άνθρωποι, βρίσκονται να μιλούν γλώσσες που δεν ήξεραν και να έχουν γνώσεις που δεν κατείχαν. Από εκείνη την ημέρα, αρχίζει μια νέα πραγματικότητα για τον κόσμο.

Παράλληλα, οι Πύρινες Γλώσσες, βρίσκονται έναν επιφανή Φαρισαίο και μέγα Διώκτη των Χριστιανών στο δρόμο για την Δαμασκό, τον τυφλώνουν για τρεις μέρες και, όταν βρίσκει το Φως, γίνεται ο Παύλος, ο Απόστολος των Εθνών. Στην πρώτη σύνοδο, που συγκαλούν οι Απόστολοι στα Ιεροσόλυμα, πάρονται και η ιστορική απόφαση ότι ο Χριστιανισμός δεν αφορά μόνο τον Ιουδαϊκό λαό αλλά όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως φυλής, χρώματος, γένους, δούλους ή ελεύθερους, άνδρες ή γυναίκες, και αρχίζει μια μεγάλη περιπέτεια που θα αλλάξει τον κόσμο.

Η νέα πραγματικότητα, με την εφαρμογή της κοινοκτυμούντης στην Εκκλησία των Ιεροσόλυμων, με τη δημοκρατική εκλογή των επτά Διακόνων και την έμπρακτη εφαρμογή της αγάπης σε όλες της φάσεις της ζωής των πρώτων χριστιανών, αποτέλεσε τομή στην ιστορία του ανθρώπουν γένους και αποτελεί μέχρι σήμερα το ζητούμενο για την Εκκλησία αλλά και τους υπόλοιπους ανθρώπινους προοδευτικούς θεσμούς.

«Ακόμη κι αν μιλώ όλες τις γλώσσες των ανθρώπων και των αγγέλων, αν δεν έχω αγάπη, είμαι ένας χαλκός

που ηχεί ή κύμβαλον αλαλάζον. Ακόμη κι αν κατέχω τη δύναμη της προφητείας και γνωρίσω όλα τα μυστήρια και όλη τη γνώση, ακόμη κι αν έχω τόση πίστη ώστε να μετακινώ στον ουρανό, ακόμη κι αν παραδώσω το σώμα μου να καεί, αν δεν έχω αγάπη, κα-

μιά ωφέλεια δεν έχω. Η αγάπη είναι μακρόθυμη, ελεήμων, η αγάπη δεν ζηλεύει, η αγάπη δεν καυχάται, δεν υπερηφανεύεται, δεν ασχημονεύει δεν επιδιώκει το συμφέρον της, δεν οργίζεται, δεν σκέφτεται το κακό, δεν χαίρεται με την αδικία, συμμετέχει στη χαρά της αλήθειας. Σκέπτει τα πάντα, πιστεύει τα πάντα, ελπίζει τα

πάντα, υπομένει τα πάντα. Η αγάπη ουδέποτε εκπίπτει.

Προς Κορινθίους 13, 1-8
Τα γυρίσματα της σειράς πραγματοποιήθηκαν στην Κωνσταντινούπολη, Αντιόχεια και Καππαδοκία-Τουρκία, την Ιταλία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, τη Σκωτία, το Ισραήλ, την Αίγυπτο και τη Συρία.

Απουσίαζε η Ελληνική σημαία από το Προεδρείο της Τουρκίας

Κατά την πρόσφατη επίσκεψη του Έλληνα Πρωθυπουργού κ. Αντωνίου Σαμαρά, υπουργών και άλλων αξιωματούχων στην Τουρκία, συναντήθηκαν και με τον Πρόεδρο της κ. Αμπητούλαχ Γκιουλ. Οι γενίτονές μας έδειξαν για άλλη μια φορά την παντελή έλλειψη ευγένειας.

Παρατηρήσαμε όπως διαπιστώνετε και εσείς αγαπητοί μου αναγνώστες - από την επίσημη όσο και αναμνηστική φωτογραφία - απουσίαζε η

Ελληνική Σημαία. Όπισθεν από τον Τούρκο Πρόεδρο υπάρχουν μόνο δύο τουρκικές σημαίες!

Σε ανάλογες επισκέψεις Τούρκων αξιωματούχων στη χώρα μας, υπάρχουν πάντα οι σημαίες και των δύο κρατών, όπως συμβαίνει και σε κάθε άλλη περίπτωση επισκέψεως ηγέτου ξένου κράτους.

Και μόνο αυτό καθ' εαυτό το γεγονός, η απουσία δηλαδή της Ελληνικής Σημαίας, θα έπρεπε να υπήρχε κάποια αντίδραση από την ελληνική πλευρά.

ΜΙΚΡΟΦΩΝΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ
Επισκεφτείτε το ηλεκτρονικό μας κατάστημα www.tigas.gr

www.tigasartsound.blogspot.com

Ηλεκτρονικός έλεγχος και ρύθμιση ΔΩΡΕΑΝ,
όλων των μικρ

Ο ΠΟΙΜΗΝ ΤΟΥ ΕΡΜΑ (στ) όραση ε' - Εντολές 6-12

ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΓΟΡΤΥΝΟΣ
ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ Κ.Κ. Ιερεμία

Είμαστε, αδελφοί μου χριστιανοί, στην περίοδο του Τριωδίου. Το Τριωδίο είναι μία προπαρασκευαστική περίοδος για να μπούμε στη Μεγάλη Τεσσαρακοστή και για να την ζήσουμε καλά. Και όταν λέγω «καλά», εννοώ να την ζήσουμε με μετάνοια για τα αμαρτήματά μας, για να δημιουργηθεί στην ψυχή μας ο πόθος της αγάπης του Κυρίου μας Ιησού Χριστού. Σ' αυτό θα βοηθήσει και η πνευματική διδασκαλία από τα κείμενα των αγίων Πατέρων που κάνουμε.

1. Μελετώντες, αγαπητοί μου, τους αγίους Πατέρες βρισκόμαστε, όπως ξέρετε, στον **Ποιμένα του Ερμά**. Μάλιστα βρισκόμαστε στο δεύτερο μέρος του βιβλίου αυτού, το οποίο περιέχει δώδεκα εντολές και δέκα παραβολές. Στο προηγούμενο κήρυγμά μας μιλήσαμε για τις πέντε εντολές του βιβλίου. Προχωρούμε στήμερα παρακάτω. Από τις παρακάτω εντολές, που είναι όλες σύντομες και πολύ καλές, μας κάνει ιδιαίτερη εντύπωση αυτό που γράφεται στην 8η εντολή, να προσπαθούμε να γίνουμε φτωχότεροι από όλους τους ανθρώπους. **«Ενδεέστεροι γίνεσθε πάντων ανθρώπων»**, λέγει επι λέξει το κείμενο. Οι άνθρωποι του κόσμου, που αγωνίζονται να γίνουν οι πλουσιότεροι όλων, θα περιγελάσουν αυτόν τον λόγο της εντολής του βιβλίου του Ερμά. Άλλα οι χριστιανοί, αδελφοί

μου, πρέπει να ζούμε φτωχικά, σαν τον Χριστό μας και σαν τους αγίους, οι οποίοι πραγματικά έζησαν φτωχικά. Πώς είναι δυνατόν εμείς οι χριστιανοί να πλουτίζουμε, αφού γύρω μας υπάρχει τόση δυστυχία και τόση φτώχεια; Άλλα, επειδή μόνοι μας δεν θέλουμε και δεν μας αρέσει να εφαρμόσουμε τον λόγο του βιβλίου του Ερμά, το να προσπαθούμε δηλ. να γίνουμε οι φτωχότεροι από όλους τους ανθρώπους, ήρθε η σημερινή οικονομική κρίση και μας αναγκάζει, θέλοντας και μη, να γίνουμε φτωχοί και ο καθένας φτωχότερος από τον άλλο.

2. Η τελευταία 12η εντολή του πατερικού βιβλίου που μελετάμε λέει γενικά να προσπαθούμε, να αγωνιζόμαστε να εκριζώσουμε από την καρδιά μας τις κακές επιθυμίες, γιατί αυτές κυριαρχούν στην ψυχή μας και την θανατώνουν. **«Θανατώδεις γάρ εἰσίναι επιθυμίαί αὐτοῖς»**.

Όταν ο Ερμάς άκουσε από τον άγγελο της μετανοίας τις εντολές αυτές είπε ότι του άρεσαν, αλλά αφιερώθηκε αν θα μπορέσει να τις εφαρμόσει. **«Αν δεν τις εφαρμόσεις**, του απάντησε ο άγγελος, **«δεν πρόκειται να σωθείς»**. Μπορεί ο άνθρωπος, χριστιανός μου, όπως συνέχισε να λέγει ο άγγελος στον Ερμά, μπορεί, λέγω, ο άνθρωπος να εφαρμόσει τις εντολές του Θεού, γιατί δεν διατάσσει ο Θεός ακατόρθωτα πράγματα. Αφού ο άνθρωπος δημιουργήθηκε να γίνει ο κύριος όλων των κτι-

σμάτων της γης, δεν έχει λοιπόν την δύναμη να εφαρμόζει τις εντολές του Θεού! Όσοι έχουν τον Χριστό στην καρδιά τους και όχι στα χειλή τους, αυτοί γνωρίζουν καλά ότι είναι εύκολο και ότι είναι πολύ γλυκό να εφαρμόζουν τις εντολές του Χριστού. Τον διάβολο που μας

πολεμεί δεν πρέπει να τον φοβούμαστε, λέγει ο Πομένας του Ερμά, γιατί δεν έχει δύναμη πάνω μας. Ο διάβολος δύναται **«αντιπαλαίσσαι»**, να μας πολεμεί δηλαδή, αλλά δεν δύναται **«καταπαλαίσσαι»**, δηλαδή να μας καταβάλει. Είναι αλήθεια ότι ο διάβολος είναι εχθρός μας, αλλά είναι νικημένος εχθρός μας. Τον ενίκησε ο Χριστός μας πάνω στο Σταυρό και με την ένδεξη Ανάστασή Του. Ας αγωνιζόμαστε, λοιπόν, εναντίον του διαβόλου επικαλούμενοι την κραταιά δύναμη του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού. Ο αδελφόθεος Ιάκωβος μας λέγει: **«Αντίστητε των διαβόλων καί φεύξεται αφ' ημών»** (Ιακ. 4,7).

Με πολλές ευχές

† Ο Μητροπολίτης Γόρτυνος και Μεγαλοπόλεως Ιερεμίας

ΑΝΕΠΑΥΘΗ ΕΝ ΚΥΡΙΩ Η ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΗΣΥΧΑΣΤΗΡΙΟΥ «Ο ΤΙΜΙΟΣ
ΣΤΑΥΡΟΣ» ΜΑΨΟΥ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ,
ΓΕΡΟΝΤΙΣΣΑ ΦΟΙΒΗ

Με τις προσευχές των Σεβασμιωτάτων Μητροπολιτών Λαρίσης και Τυρνάβου **κ. Ιγνατίου**, Ζιγκών και Νευροκόπιου **κ. Ιεροθέου**, του οικείου Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου **κ. Διονυσίου**, πλήθους Κληρικών, Μοναχών και Μοναζουσών εκ της Ιεράς Μητροπόλεων ως και Λαϊκών η Τοπική μας Εκκλησίας προέπιεψε, την Τετάρτη 6-3-2013, την μακαριστή Γερόντισσα **Φοίβη** (κατά κόσμον Αργυρώ) Καράκη, Κιττόρισσα και Προτυγούμενη του Ιερού Ησυχαστηρίου «Ο ΤΙΜΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ» Μαψού Κορινθίας.

Πλήρης ημερών η εκδημήσασα ανάλωσε εκ νεότητος τον εαυτό της στην διακονία του «αδελφού» και προς δόξαν Θεού. Επί 30/ετία όλη περιέθαλψε, μεγάλωσε, μόρφωσε και απεκατάστησε πλήθος παιδιών (αγόρια κατ' αρχήν και κορίτσια στην συνέχεια), ως υπεύθυνη του Ιδρύματος, που συνέστησαν μαζί με τον Κτίτορα και Πνευματικό του εν λόγω Ι. Ησυχαστηρίου Πανος. Αρχιμ. **κ. Νήφωνα Θωμαδάκη**, «ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» και κατόπιν με την επωνυμία «ΒΗΘΛΕΕΜ». Στη συνέχεια επί 40 και πλέον συναπτά έτη αφιέρωσε τον εαυτόν της στην αδιάκοπη λατρεία του Θεού δια της Μοναχικής καθιερώσεως της στο Ιερό Ησυχαστήριο «Ο ΤΙΜΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ», του οποίου υπήρξε Κτητόρισσα μαζί με τον π. Νήφωνα και τις πρώτες αδελφές του Ιδρύματος και στο οποίο επί 20/ετία προέστη, ως πρώτη αυτού Ηγούμενη.

Στον επικήδειο λόγο, που εξεφώνησε ο Σεβ. Μητροπολίτης **κ. Διονύσιος**, αφού ευχαρίστησε τους Σεβασμιωτάτους Αρχιερείς, Κληρικούς, Μοναχούς, Μοναχές και Λαϊκούς, που με την παρουσία τους τίμησαν την μακαριστή Γερόντισσα **Φοίβη**, εξήρε την προσωπικότητα της εκλιπούσης ως «μητέρας» τέκνων πολλών και μοναζουσών επίσης, της οποίας το χαρακτηριστικό γνώρισμα ήταν «η γλυκύτης», με την οποία όλους, μικρούς και μεγάλους, προσέγγιζε. Δεν παρέλειψε, ο Σεβασμιωτάτος να ομιλήσει και για τον πρωτότυπο τρόπο εργασίας, με τον οποίον εργάστηκε η αιοίδιμος μαζί με τις περί αυτήν αδελφές στην διακονία των ορφανών παιδιών, που η αγαθότητης του Θεού τους εμπιστεύτηκε.

Ας είναι αιωνία και αγήρως η μνήμη της.

"Το γλυκύτερο αλλά και βιαίοτερο πράγμα στον κόσμο" είναι η συνείδηση

Στο πλαίσιο των εσπερινών ομιλιών της Ιεράς Μητροπόλεως Καλαβρύτων και Αιγαίλειας, μίλησε ο Αιδεσμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος π. Γεώργιος Παπαβαρνάβας, εφημέριος Ιερού Ναού Αγίας Παρασκευής Ναυπάκτου με θέμα: **«Το γλυκύτερο αλλά και βιαίοτερο πράγμα στον κόσμο»**.

Ο ομιλητής αναφέρθηκε στο γλυκύτερο, αλλά και βιαίοτερο πράγμα στον κόσμο που είναι η συνείδηση. Ανάλογα με την κατάσταση στην οποία βρίσκεται ή γλυκάνει και ειρηνεύει τον άνθρωπο ή τον τυραννεύει και τον βασανίζει.

Νέα από την Ιερά Μητρόπολη Καλαβρύτων & Αιγαίλειας

είναι η Θεία Ευχαριστία, η οποία αποτελεί το μεγαλύτερο δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο.

Η μεγαλύτερη δυσκολία που συναντάμε στον αγώνα μας είναι ο ίδιος μας ο εαυτός, γιατί εθίστηκε στα πάθη και δεν μπορεί να απαλλαγεί εύκολα απ' αυτά, χρειάζεται όμως επιμονή, υπομονή και εμπιστοσύνη στην προνοία του Θεού για να επιτευχθεί ο στόχος μας.

Άλλη μια δυσκολία είναι η επιθέσεις του διαβόλου. Πρέπει να είμαστε ατρόμητοι και να περνάμε στην αντεπίθεση με την άσκηση, την προσευχή και την μυστηριακή ζωή, κέντρο της οποίας

είναι η Θεία Ευχαριστία, η οποία αποτελεί το μεγαλύτερο δώρο του Θεού προς τον άνθρωπο.

Η πνευματική χαρά είναι όταν κάποιος δεν αισθάνεται να τον ελέγχει η συνείδηση του.

Ο πνευματικά χαρούμενος άνθρωπος διακατέχεται από εσωτερική ισορροπία, η οποία και ρυθμίζει τις ανθρώπινες σχέσεις. Ο ισορροπημένος με την συνείδησή του άνθρωπος είναι μετρημένος σε όλα.

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΜΑΡΙΝΗΣ ΠΑΤΡΩΩΝ

6ήμερη Προσκυνηματική Εκδρομή στους Αγίους Τόπους

Ο Ιερός Ναός Αγίας Μαρίνης Πατρών, διοργανώνει προσκυνηματική εκδρομή στους Αγίους Τόπους από 8 Μαΐου (Τετάρτη του Πάσχα) έως και 13 Μαΐου 2013.

Πληροφορίες: π. Παναγιώτης Θωμάς 6932371500

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος στο επίκεντρο της 6ης Ιερατικής Συνάξεως της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος

Με τη συμμετοχή του συνόλου των Κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως Δημητριάδος πραγματοποιήθηκε την Δευτέρα 4 Μαρτίου στο Συνεδριακό Κέντρο Θεσσαλίας η 6η, για το τρέχον Ιεραποστολικό έτος, Γενική Ιερατική Συνάξη της Τοπικής Εκκλησίας.

Οι φετινές Συνάξεις, με α-

φρή του, ενώ μήλησε για την θύραθεν και θεολογική μόρφωσή του και τους ασκητικούς του αγώνες. Ιδιαίτερη αναφορά έκανε στην διακονία του Ιερού Χρυσοστόμου στον Θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως, όπου συνάπτησε «κληρικούς "βαλαντισκόπους και τραπεζοκόπους". Εδώ θα συναντήσει, σε τρο-

προσφορά του στον τομέα αυτό και σημείωσε ότι «η ερμηνεία που εξεπόνησε δεν έγινε μέσα σε ένα ήσυχο Σπουδαστήριο. Έγινε κυρίως πάνω στον άμβωνα με μία οργανωμένη σειρά ομιλιών στο εκκλησίασμα... Με πολλή και σύντονη προσευχή και πνευματική άσκηση, προχώρησε ο Άγιος Ιωάν-

κριμένα ορίζει τα εξής για τον Ποιμένα που πρόκειται να διδάξει τον λαό: «Εάν πρόκειται να φέρει στον λόγο του, για να σχολιάσει εποικοδομητικά, κάποια περιοπή από την Αγία Γραφή, ας μην την ερμηνεύει και αναλύει διαφορετικά, απ' ό,τι την ερμηνεύειν και την ανέλυσαν μέσα στα συγγράμματά τους οι φωστήρες της Εκκλησίας. Οι Πατέρες και Διδάσκαλοί της... ας προσπαθήσουν οι διδάσκαλοι, ώστε να έχουν επιτυχία στο κήρυγμά τους, να μη συντάσσουν δικά τους αυτοσχέδια κηρύγματα, αλλά να προβάλουν εκθέτοντας τη διδασκαλία των Αγώνων Πατέρων. Τότε θα είναι σίγουροι ότι δεν θα πέσουν έξω...!».

Επόμενος ομιλητής ήταν ο Αρχιμ. Δανιήλ Αεράκης, Ιεροκήρυκας, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος ως πρότυπο Ιεροκήρυκος». Καταρχήν, ο ομιλητής απάντησε στο ερώτημα «τί είναι το κίρυγμα και γιατί είναι τόσο βασικό στη ζωή της Εκκλησίας», αναφέροντας έξι λόγους που επισημαίνει ο Ιερός Χρυσόστομος:

A. Το κίρυγμα είναι βασικό στοιχείο της Ιερωσύνης.

Οιμιλητής απάντησε στο ερώτημα «τί είναι το κίρυγμα και γιατί είναι τόσο βασικό στη ζωή της Εκκλησίας», αναφέροντας έξι λόγους που επισημαίνει ο Ιερός Χρυσόστομος:

B. Να γίνεται ως κατενώπιον Θεού.

Το κίρυγμα πρέπει να είναι αποτέλεσμα προσωπικής επιμέλειας και

συνεπούς πνευματικής ζωής.

Τον απροετοίμαστο κήρυκα εγκαταλείπει ο Θεός.

Γ' αυτό, το κίρυγμα δεν πρέπει να αρέσει απλώς στον λαό, αλλά να αφελεί τον λαό.

C. Η επίκληση του Αγίου Πνεύματος, το οποίο φωτίζει και διανοίγει τις καρδιές τόσο του ιεροκήρυκος όσο και των ακροατών

D. Να εκλαμβάνεται ως αλιευτική τέχνη.

Ο ιεροκήρυκας καλείται να αλιεύει ψυχές για να τις οδηγήσει στην ζωή της Εκκλησίας.

Δεν πρέπει ν' απογοητεύεται όταν η προσπάθειά του δεν έχει άμεσα και απτά αποτελέσματα.

Δεν κηρύγγωμα για να κάνουμε οπαδούς, αλλά από καθήκον, για να δοξάζεται ο Θεός και να σώζονται ψυχές. Είναι μεγάλη τέχνη το κίρυγμα να προσφέρει την αλήθεια με επίκαιρο τρόπο, όχι για την λύση σύγχρονων προβλημάτων, αλλά για την προσφορά της αλήθειας του Χρι-

πόφαση του Σεβ. Μητροπολίτου Δημητριάδος κ. Ιγνατίου είναι αφιερωμένες στους Αγίους Πατέρες της Εκκλησίας, στη ζωή και το έργο τους, κυρίως, όμως, στην διερεύνηση της μαρτυρίας τους στην εποχή μας. Στο επίκεντρο της σημερινής Συνάξεως ήταν ο Μέγας Πατέρος της Εκκλησίας Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

Πρώτος ομιλητής ήταν ο Σεβ. Μητροπολίτης Ελευθερουπόλεως κ. Χρυσόστομος, ο οποίος ανέπτυξε το θέμα «Ο Ιερός Χρυσόστομος ως ερμηνευτής της Αγίας Γραφής».

Ο ομιλητής αναφέρθηκε, αρχικά, στο βίο του Ιερού Πατρός και στην συμβολή της μητέρας του Ανθούσας στην κατά Χριστόν ανατρο-

μερή μορφή, την κοινωνική ανισότητα, φιλάργυρους και πλεονέκτες πλούσιους να ζουν σκανδαλώδη, έκψυλο βίο, να εκμεταλλεύνται απάνθρωπα τον πτωχό λαό. Στη βασιλεύουσα θα πληροφορηθεί ακριβώς το τί συνέβαινε στο παλάτι, με τον αδύναμο στον χαρακτήρα βασιλέα Αρκάδιο και την φιλόδοξη και πολυπράγμονα Ευδοξία...». Η σύμπραξη και των τριών αυτών παραγόντων οδήγησε στον μαρτυρικό, ουσιαστικά, θάνατό του, κατά την πορεία του προς την εξορία.

Ο Σεβ. Ελευθερουπόλεως, στη συνέχεια, αναφέρθηκε στο έργο του Ιερού Χρυσοστόμου στην Αγία Γραφή, ο οποία τον οδήγησε στο σημείο να τονίσει πώς «Χριστιανός που δεν διαβάζει την Αγία Γραφή είναι αδύνατον να σωθεί».

Κατά τον Σεβ. Ελευθερουπόλεως ο ιερός Χρυσόστομος θεωρείται υπέρμαχος της ιστορικής ερμηνείας της Αγίας Γραφής, όπως γενικά πρέσβευε η θεολογική Σχολή της Αντιόχειας, ενώ δεν έτρεφε μεγάλη συμπάθεια στην αλληγορική

την επίκληση της Θείας Δυνάμεως στο έργο του».

Ο ομιλητής επεσήμανε την εξαιρετική αγάπη του Αγίου Χρυσόστομου για την Αγία Γραφή, η οποία τον οδήγησε στο σημείο να τονίσει πώς «Χριστιανός που δεν διαβάζει την Αγία Γραφή είναι αδύνατον να σωθεί».

Κατά τον Σεβ. Ελευθερουπόλεως ο ιερός Χρυσόστομος θεωρείται υπέρμαχος της ιστορικής ερμηνείας της Αγίας Γραφής και την ίδια την Αγία Γραφή με την ίδια την Αγία Γραφή... Η ερμηνευτική μέθοδος του ιερού Χρυσοστόμου εφόδια είχε την άριστη γνώση της Αγίας Γραφής και την ίδια την Αγία Γραφή, αναλυτική του δύναμη. Είχε, όμως και την πείρα των προηγούμενων ερμηνευτών. Αρκετές φορές, ερμηνεύοντας δύσκολα χωρία, επικαλείται ταπεινά και τους «πατέρες», δηλ., αυτό που ονομάζουμε Παράδοση της Εκκλησίας...».

Ο Σεβασμιώτατος επεσήμανε την «επίμονη προτροπή του ιερού Πατρός στον

ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΠΑΤΡΩΝ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άυριο Κυριακή των Απόκρεων - της Κρίσεως - η Ενορία μας έχει ορίσει ως **«ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΛΑΧΙΣΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ»** (των πτωχών) προκειμένου να μας υπενθυμίσει την

οφειλόμενη αγάπη προς τους εμπερίστατους αδελφούς μας, μετάροκλασίας υπέρ υγείας των δωρητών, των συνδρομητών και πενήτων αδελφών μας.

Θα ομιλήσει ο **Πρωτ. Γερασιμάγγελος Στανίτσας** με θέμα:

«Η ΑΓΑΠΗ: ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΑΣ»

Θα επακολουθήσει ο Απολογισμός του Ενοριακού προνοιακού έργου και θα προταθούν τρόποι ανάπτυξης του φιλανθρωπικού έργου της Ενορίας μας απόντηση στις σκληρές και ανάλγητες καταστάσεις που βιώνουμε σήμερα.

ΤΟ ΦΙΛΟΠΤΩΧΟ ΤΑΜΕΙΟ

I. N. Α. Γ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ

απόλ Χριστιανό να επιμένει στην ανάγνωση της Αγίας Γραφής, ακόμα κι όταν δυσκολεύεται στην κατανόηση της, διότι κάποτε ο Θεός θα έλθει βοηθός του».

Ολοκληρώνοντας την εισήγησή του, για την τονίσει την αξία της ερμηνείας της Αγίας Γραφής από τον ιερό Χρυσόστομο και την χρήση της Πατερικής σοφίας από τους σύγχρονους κήρυκες του Θείου Λόγου, αναφέρθηκε στον 19ο Κανόνα της Στ΄ Οικουμενικής Συνόδου, η οποία, «αφού τονίζει το καθόν των Ποιμένων της Εκκλησίας, να διδάσκουν τον λαό κάθε ημέρα, εξαιρέτως δε τις Κυριακές, ορίζει πώς πρέπει να επιτελείται τούτο: Να αντλεί πρωτίστως το περιεχόμενό του από την Αγία Γραφή, με οδηγό, όμως, ασφαλή, την Πατερική ερμηνευτική Παράδοση. Πιο συγκε-

πόνος πολύ για να αλλάξει η προαίρεση των ανθρώπων, ώστε ν' απαλλαγούν από την πλάνη και να δεχθούν την αλήθεια.

Γ. Ο Ιεροκήρυκας είναι ισάγγελος. Όταν το κίρυγμα είναι γνήσιο και αιθεντικό καθιστά τον ιεροκήρυκα εφάμιλλο των αιγγέλων, γιατί δεν υπάρχει καμία διακονία ισάξια με αυτό.

Δ. Το κίρυγμα είναι χάρισμα χαρισμάτων. Είναι ανώτερο και απ' αυτή ακόμα την θαυμα

Οι εργάτες του αμπελώνος

Ο Κύριος μιλάει με παραβολή για το μισθό που δίνει στους εργάτες του αμπελώνος. Τον απονέμει με δικαιοσύνη και αντικειμενικά είναι ικανοποιητικός. Λέει:

Πράγματι η βασιλεία των ουρανών είναι ομοία με ένα νοικοκύρη που βγήκε νωρίς το πρωΐ για να μισθώσει εργάτες για τον αμπελώνα του. Κι αφού συμφώνησε με τους εργάτες ένα δηνάριο την ημέρα, τους έστειλε στον αμπελώνα του (1-2).

Ως νοικοκύρης νοείται ο Θεός, ως εργάτες οι άνθρωποι, και ως αμπελώνας η εκκλησία. Όπως το αμπέλι θέλει σκάψιμο, κλάδεμα, κορφολόγημα, έτσι και η εκκλησία θέλει την αντίστοιχη πνευματική καλλιέργεια. Οι εργάτες που κοπιάζουν δικαιούνται μισθού. Δεν ενεργεί αυθαιρέτως: συζητάει και συμφωνεί μαζί τους για το ημερομίσθιο και τις ώρες που θα εργαστούν. Φαίνεται εδώ η συγκατάβαση του Θεού προς τα δικαιώματα του ανθρώπου. Το δηνάριο που συμφωνούν είναι ένα γενναίο μεροκάματο, μια καλή αμοιβή. Η εργασία τους αρχίζει από το πρωΐ ως το βράδυ (= από την πρώτη ηλικία μέχρι την γεροντική). Αμοιβή είναι η σωτηρία.

Κι όταν βγήκε κατά τις 9 το πρωΐ είδε άλλους χωρίς δουλειά να στέκονται στην αγορά, και είπε και σ' αυτούς: Πηγαίνετε κι εσείς στον αμπελώνα και ό,τι είναι δίκαιο θα σας το δώσω. Και πήγαν. Κατά τις 12 το μεσημέρι και 3 το απόγευμα έκανε το ίδιο. Γύρω στις 5 βγήκε και βρήκε άλλους χωρίς δουλειά και τους λέει: Γιατί στέκεστε εδώ χωρίς δουλειά όλη την ημέρα; Του λέει: Διότι κανένας δεν μας μίσθωσε. Τους λέει: Πηγαίνετε κι εσείς στον αμπελώνα, και ό,τι είναι δίκαιο θα το πάρετε (3-7).

Ο Κύριος δίνει την ευκαιρία για σωτηρία στους ανθρώπους κάθε ηλικίας, νεανικής, μέσης, πρεσβυτικής, καθώς και σ' εκείνους που είναι στο τέλος της ζωής. Ο ευαγγελιστής Ιωάννης λ.χ. πάιρνει το μισθό του απόστολου δουλεύοντας από τη νεοτητά του μέχρι τα γεράματα. Μισθό απόστολου όμως δίνει ο Θεός και στον Παύλο που κλήθηκε αργότερα. Μισθό δίνει και στο ληστή την τελευταία στιγμή της ζωής του. Κριτήριο του Θεού για τον κάθε εργάτη δεν είναι το πότε αναλαμβάνει δουλειά, αλλά το πόσο πρόθυμη είναι η διάθεσή του. Ο απόστολος Παύλος κλήθηκε πιο αργά από τους άλλους, αλλά κοπίασε περισσότερο απ' όλους.

Στο ρολόι του Ισραήλ την εποχή του Χριστού η 9^η ώρα ήταν 3^η, η 12^η 6^η, η 3^η 9^η, η 5^η 11^η, δηλαδή 6 ώρες

μετά. Ο οικοδεσπότης αν και τους βρίσκει σε διαφορετικές ώρες τους στέλνει όλους στο αμπέλι να εργαστούν τάζοντάς τους μια δίκαιη αμοιβή. Δεν κάνει μ' αυτούς συμφωνία, αλλ' αυτοί δείχνουν προθυμία. Και εργάζονται φιλότιμα. Και εκείνος το εκτιμά. Πρώτοι γνώρισαν το Θεό οι Ισραηλίτες. Στη συνέχεια θα τον γνωρίσουν τα έθνη. Όλοι θα λάβουν μισθό τη σωτηρία όπως και οι Ισραηλίτες. Η πληρωμή των εργατών γινόταν αμέσως μετά τη λήξη της εργασίας. Το λέει η παραβολή μας:

Το απόγευμα λέει ο ιδιοκτήτης του αμπελώνος στον

**ΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Γ. ΣΙΑΜΑΚΗ
(Αρχιμανδρίτου Ιεροκήρυκος)**

επιστάτη του: Κάλεσε τους εργάτες και πλήρωσέ τους, αρχίζοντας από τους τελευταίους και φτάνοντας μέχρι τους πρώτους. Κι όταν ήρθαν αυτοί που μπήκαν στη δουλειά στις 5 το απόγευμα πήραν από ένα δηνάριο. Όταν ήρθαν έπειτα οι πρώτοι νόμιζαν ότι θα πάρουν περισσότερα, και πήραν και αυτοί από ένα δηνάριο (8-10).

Το δηνάριο ήταν δίκαιη και ικανοποιητική αμοιβή, πολύ μεγαλύτερη από τους κόπους που κατέβαλε και ο πιο δουλευτάρης εργάτης. Και ήταν και η συμφωνημένη αμοιβή. Γι' αυτό θα έπρεπε να είναι δύοι ευχαριστημένοι από το μισθό που πήραν. Ο οικοδεσπότης δεν αδίκησε κανέναν. Στους πρώτους με τους οποίους έκανε συμφωνία, δέωσε το συμφωνηθέν, στους άλλους δέωσε αυτό που ήθελε αυτός, αμείβοντας την προθυμία τους.

Κατά τον απόστολο Παύλο όλοι οι κόποι και τα παθήματα που τυχόν υπομείναμε στην παρούσα ζωή για το όνομα του Χριστού, όσο μεγάλα και βαριά κι αν φαίνονται, δεν έχουν καμμιά σύγκριση με το μέγεθος της δόξης που θα χαρίσει ο Θεός στη μέλλουσα ζωή. Δε συμφέρει λοιπόν και στο μεγαλύτερο άγιο να πληρωθεί σύμφωνα με τους κόπους του. Τί όμως αποκαλύπτει στη συνέχεια η παραβολή;

Όταν έγινε η πληρωμή και πήραν το μισθό τους, οι πρώτοι γόγγυζαν εναντίον του οικοδεσπότου λέγοντας: "Οι τελευταίοι δούλεψαν μια ώρα και τους εξίσωσες μ' εμάς που σηκώσαμε το βάρος της ημέρας και τον καύσωνα" (11-12).

Δυστυχώς δηλαδή αυτοί δεν έμειναν ευχαριστημένοι από το μισθό που τους δόθηκε. Ήθελαν μεγαλύτερο. Έχαν δίκαιο να γογγύζουν: Όχι διότι αυτοί δημιούργησαν δικό τους σκεπτικό απονομής του μισθού. Άλλα το

9 Μαρτίου Τεσσαράκοντα Μαρτύρων ΜΩ 20, 1-16

σκεπτικό τους ήταν υποκειμενικό και εγωϊστικό και εκτός συμφωνίας. Ο νοικοκύρης έδωσε και στους άλλους δηνάριο διότι είναι αγαθός και γενναιόδωρος. Δεν το αφαίρεσε από τους πρώτους. Μήτως έπρεπε να τους ρωτήσει τί θα δώσει στους άλλους; Αποδεικνύεται ότι οι άνθρωποι είναι αιτίληστοι, άδικοι, γογγυστά και αχάριστοι. Δεν ξέρουν να λένε ευχαριστώ.

Και σήμερα συχνά διατυπώνουν παράπονα που έχουν αιτία τη βλάσφημη ιδέα ότι ο Θεός δεν είναι δίκαιος. Αν είχαν ίχνος δικαιοσύνης θα έπρεπε να είναι ευγνώμονες για να χαρούν και αυτοί τις ευλογίες του Θεού. Κι έπειτα πώς βάζουν τον εαυτό τους πάνω από τους άλλους; Αν είχαν φτάσει πράγματι στην αγιότητα, δεν θα μεμψιμοιρούσαν. Τώρα όμως θυμίζουν το άδικο παράπονο του μεγάλου γιού της παραβολής του ασώτου, ενώ η βασιλεία των ουρανών θέλει ανθρώπους απαλλαγμένους από το φθόνο και την υποτίμηση των άλλων: θέλει άγιες ψυχές.

Κι ο νοικοκύρης είπε σε έναν απ' αυτούς: Φύλε, δεν σε αδικώ δεν συμφωνήσαμε ένα δηνάριο; Πάρε το δικό σου και πήγαινε εγώ θέλω σ' αυτόν τον τελευταίο να δώσω οπως έδωσα σ' εσένα. Ή δεν μου επιτρέπεται να κάνω κουμάντο στα δικά μου; Αν το μάτι σου είναι αχόρταγο φταίω εγώ που είμαι αγαθός; Έτσι θα είναι οι τελευταίοι πρώτοι και οι πρώτοι τελευταίοι διότι πολλοί είναι οι καλεσμένοι, αλλά λίγοι οι εκλεκτοί (3-16).

Ο Θεός δεν αδικεί: Δεν έχει το δικαίωμα να κάνει στο σπίτι του αυτό που θέλει; Εσύ θα κάνεις κουμάντο; Εσύ πληρώνεις; γιατί το μάτι σου είναι γεμάτο φθόνο και απιληστία; Αποκλείεις το ενδεχόμενο αυτός που ήρθε τελευταίος να είναι πιο άξιος από σένα; σου λέω λοιπόν ότι θα υπάρξουν πρώτοι που θα γίνουν τελευταίοι και τελευταίοι που θα γίνουν πρώτοι.

Πολλαπλά τα μηνύματα της παραβολής: 1) Ότι ο Θεός αμείβει όπως θέλει χωρίς να δίνει λογαριασμό σε κανέναν, και αμείβει πλουσιοπάροχα με δικαιοσύνη. 2) Αυτός που μετανόησε έχει την ίδια αξία μ' αυτόν που είναι κοντά του από την αρχή. 3) Τα έθηναξίουν να σωθούν όσο και ο Ισραήλ. 4) Οι φαρισαίοι φθονούν επειδή ο Χριστός αγαπά τους πρώτην αμαρτωλούς, δηλαδή τους εθνικούς, κι ο Ισραήλ φθονεί γιατί ο Κύριος δέχεται τη σωτηρία τους. Και 5) Οι παλιοί Χριστιανοί δεν πρέπει να περιφρονούν αυτούς που τώρα βγαίνουν από την αμαρτία και μπαίνουν στη σωτηρία. Διότι συχνά αυτοί αποδεικνύονται ανώτεροι.

**ΑΝΑΠΛΑΣΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΔΡΥΜΑ π. ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1923
ΙΩΝΙΑΣ 47- ΠΑΤΡΑ**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΛΑΤΡΕΥΤΙΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ & ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

1. Καθαρά Τρίτη 19.03.2013, ακολουθία του Μεγάλου Αποδείπνου, στον Ι. Ν. Αγ. Ταβιθά, Ιωνίας 47. Έναρξη: 6:00μ.μ.

2. Κυριακή Γ' Νηστειών, Σταυροπροσκυνήσεως, 7.04.2013, Θεία Λειτουργία κα τελετή υψώσεως του Αχειροποιήτου Σταυρού του αειμνήστου γέροντος π. Γερβασίου, στον Ι. Ν. Αγ. Ταβιθά. Έναρξη Όρθρου 7:00π.μ.

3. Παρασκευή 12.04.2013, Δ' Χαιρετισμοί, στον Ι. Ν. Αγ. Ταβιθά. Θα τεθεί σε προσκύνηση η θαυματουργή εικόνα της Υπεραγίας Θεοτόκου που φυλάσσεται στη Σχολή και θα ψάλλει το κατηχητικό των θηλέων. Έναρξη: 7:00μ.μ.

4. Τρίτη προ του Λαζάρου, 23.04.2013, Μυστήριο του Ιερού Ευχελαίου, στον Ι. Ν. Αγ. Ταβιθά. Έναρξη: 7:00μ.μ.

5. Μεγάλη Παρασκευή, 3.05.2013, τρισάγιο στον τάφο του μακαριστού γέροντος π. Γερβασίου, στις κατασκηνώσεις, στα Συχαινά Πατρών. 4:00μ.μ.

6. Δευτέρα της Διακαινησίμου, 6.05.2013, μνήμη του Αγ. Γεωργίου του Τροπαιοφόρου. Αναστάσιμη Θεία Λειτουργία στον Ι. Ν. Αγ. Παρασκευής, στις κατασκηνώσεις των Συχαινών. Έναρξη Όρθρου: 7:00π.μ.

7. Πέμπτη της Διακαινησίμου, 9.

Προσκυνηματική Εκδρομή του εν Πάτραις Παραρτήματος της Πανελλήνιου Ενώσεως Θεολόγων

Επιμέλεια κειμένου, της προέδρου κας Δήμητρας Κόρδα-Κωτσάκη

Το εν Πάτραις Παράρτημα της Πανελλήνιου Ενώσεως Θεολόγων, πραγματοποίησε 2ήμερη εκδρομή 02 & 03 Μαρτίου 2013, σ' έναν τόπο ιερό Θεόκτιστο – Θεοφρούρητο, τα Άγια Μετέωρα, το μεγαλύτερο και σημαντικότερο,

Επόμενος σταθμός μας η **Ιερά Μονή Μεγάλου Μετεώρου (Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Χριστού)**, ένας ακόμη τόπος ιερός αναλοίωτος και απαραβίαστος με ανάλογους ανεκτίμητους θησαυρούς της Ορθοδοξίας μας.

Θάταν παράλειψη να μην αναφερθούμε στην **Ιερά Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου, στο Μικρόκαστρο Κοζάνης**, με την φιλοξενία της πολυσέβαστης και αγαπητής **καθηγουμένης Θεολογίας Μοναχής**. Μία Μονή γνωστή για το μεγάλο πενυματικό έργο που επιτελεί. Τα λόγια της Γερόντισσας Θεολογίας, παρηγορητικά αλλά και αφυπνιστικά έκλεισε με λόγια

Τρικάλων, της Καλαμπάκας και των Γρεβενών που είχαμε την ευκαιρία να απολαύσουμε.

Πιστεύω πως ο καθένας βίωσε με τον δικό του τρόπο αρκετές ευκαιρίες επικοινωνίας του με το Θεό, τη φύση και με τους συνεκδρομείς του.

«Εύχομαι στο μέλλον να επισκεφτούμε ευλογημένους χώρους εκκλησιαστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος».

μετά το Άγιον Όρος, Ορθόδοξο Μοναστικό Κέντρο του Ελλαδικού χώρου. Θαυμάσαμε το πέτρινο δάσος των θεόπλαιστων βράχων, ένα από τα θαυμαστότερα και υποβλητικότερα γεωλογικά φαινόμενα του πλανήτη μας. Επισκεφτήκαμε την ευκολότερα προσπελάσιμη αγιομετεωρίτικη **Ιερά Μονή του Αγίου Στεφάνου** όπου είχαμε την ίδιατερη ευλογία να προσκυνήσουμε την τιμία κάρα του Αγίου Χαραλάμπους, η οποία επιτελεί πολλά θαύματα και στις μέρες μας.

Αξιοθαύμαστη η επιβλητική Τράπεζα, η οποία έχει μετατραπεί σ' ένα πρότυπο σύγχρονο Μουσείο με εκθέματα τα αξιολογότερα κειμήλια της Μονής. Χειρόγραφα, μεταβυζαντινές εικόνες, χρυσοκέντητα άμφια και υφαντά, ξυλόγλυπτα, περίτεχνα έργα αργυροχοΐας κ.α.

αγάπης προς όλους. «Για όλους μας υπάρχει μία πηγή δροσιστική. Υπάρχει μία γέφυρα που μας περνάει αντίτερα. Υπάρχει μία ζεστή αγκαλιά, που μας χωράει όλους. Είναι η μητρική αγκαλιά της Παναγίας μας. Είναι η ελπίδα μας και η παρηγοριά μας. Ο λόγος της και η χάρη του Χριστού μετριάζουν την θύελλα των πειρασμών, μας διασώζουν απ' τους κινδύνους της ζωής. Η μεσιτεία της αναχαιτίζει τη δίκαιη οργή του Υιού της για τα έργα των ανομιών μας. Ας πορσφεύγουμε όλοι σ' αυτήν την χριστοφόρα αγκαλιά της».

Εξαιρετικής σημασίας ήταν και η **Λίμνη Πλαστήρα** με το φράγμα της. Θαυμάστη για την κατασκευή της αλλά και το μεγαλείο της φύσης που εμπνεύστηκε ο Νικόλαος Πλαστήρας το έτος 1928. Ιδιαίτερα γραφικές οι πόλεις των

Το πνευματικό «κίνημα» των Αγιορειτών «Κολλυβάδων» και οι συνέπειές του

Το «κίνημα» αυτό διατηρήθηκε μέχρι τα μέσα περίπου του 19ου αιώνας, απασχόλησε ζωηρά τη διοίκηση της Εκκλησίας και μπορεί να θεωρηθεί, κατά το Γερμανό θεολόγο N. Bonwetsch, ως εν ακόμη δείγμα της αφυπνιζόμενης πνευματικής ζωής του ελληνικού έθνους κατά τον 18ο αι.

Μεταξύ των αρχηγών αυτού του «κίνηματος» αναφέρονται τρεις μεγάλες μορφές του νεοελληνικού χριστιανισμού, ο άγ. Μακάριος Νοταράς, Επίσκοπος Κορίνθου, ο σφρός διδάσκαλος του Γένους Αθανάσιος ο Πάριος, που πρόσφατα ανακηρύχθηκε άγ., ο πολυγραφότατος, επίσης διδάσκαλος, άγ. Νικόδημος ο Αγιορείτης. Τους τρεις αυτούς ακολούθησαν και άλλοι, όπως ο Ιάκωβος ο Πελοποννήσιος, Αγάπιος ο Κύπριος, Νεόφυτος ο Καυσοκαλύβητης. Χριστόφορος Προδρομίτης κ.α.

Η αφορμή για να ιδρυθεί αυτό το «κίνημα» δε φαίνεται κατ' αρχάς τόσο σημαντική. Ας τη δούμε, όπως μας την περιγράφει ο π. Θεόκλητος Διονυσάτης στο βιβλίο του «Αγ. Νικόδημος ο Αγιορείτης».

«Των 1754 οι της εν Αγίω Όρει Ιεράς Σκήτεως της Αγ. Άννης μοναχοί ήρξαντο ανοικοδομούντες τον Καθολικόν Ναόν αυτής, τον λεγόμενον Κυριακόν, διά δαπάνης και συνδρομής των απανταχού Ορθοδόξων Χριστιανών. Κατά καθήκον, αι προσφορί θα έπρεπε δια τελέσεως μνημοσύνων των κεκομημένων συγγενών των να ανταποδοθούν... Επειδή, όμως, οι απασχολούμενοι εις την οικοδομήν πατέρες Σκοπίων δί όλης της εβδομάδος και δεν ήτο εύκολος η εν Σαββάτῳ τέλεσις των μνημοσύνων... Εσκέφθησαν να τελούν ταύτα εν τη κατά την Κυριακήν γινομένη αγρυπνία... Εντεύθεν ηνίκθη η φλοξ της έριδος... των μεν φρονούντων, ότι «παράνομον εστί το εν Κυριακή επιτελείν τα μνημόσυνα», των δε υποστηρίζοντων, ότι «η Κυριακή ήτο προσφορτέρα, ως τον θανόντος - κοιμηθέντος επ ελπίδι αναστάσεως (Κυρίου) και συνεπώς δεν αντιβαίνει η τέλεσις μνημοσύνων εις τον χαρμόσυνον χαρακτήρα της ημέρας». Οι πρώτοι όμως επέμεναν και δεν δέχονταν τη μετάθεση, ως αντίθετη προς την τάξη της Εκκλησίας. Οι αντιφρονούντες προς αυτούς τους αποκάλεσαν περιφρονητικά «Κολλυβάδες», «Κολλυβιστάς» και «Σαββατιανούς». Όμως, το περιφρονητικό αυτό όνομα έγινε αργότερα τιμητικό τίτλο, ενώ τότε υπήρχε γι' αυτούς αιτία διωγμών και ύβρεων. Η έριδα αυτή έγινε επικίνδυνη για την ειρήνη. Και σκανδάλιζε τις ψυχές μοναχών και λαϊκών. Για τη λύση του ζητήματος αποτάθηκαν στον Πατριάρχη Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιο Β' (1772), ο οποίος τους απάντησε: «οι μεν εν Σαββάτῳ τελούντες τα των (κοιμηθέντων) μνημόσυνα καλώς ποιούσιν, ως την αρχαίαν παράδοσιν της Εκκλησίας φυλάσσοντας, οι δε εν Κυριακή ουχ υπόκεινται κρίματι». Το ίδιο συναινετικά τους απάντησε και ο διαδεχθείς το Θεοδόσιο, Πατριάρχης Σαμουήλ Χαντζερής (1773).

Επίσης, για το ίδιο θέμα συνήλθαν δύο Σύνοδοι. Η πρώτη το 1774 στη Μονή Κουτλουμουσίου και η δεύτερη στην Κων/πολη επί Πατριάρχου Σωφρονίου Β', που τελεί καν δέλυσαν το ζήτημα. Η πρώτη τάχθηκε υπέρ των Κολλυβάδων, ενώ η δεύτερη τους καταδίκασε!

Τέλος, ο Εθνομάρτυρας Πατριάρχης Γρηγόριος Ε' έλυσε το ζήτημα το 1819 με την περίφημη εγκύκλιο του, η οποία έλεγε, μεταξύ άλλω!! Τα μνημόσυνα των ευσεβών κοιμηθέντων επιτελώνται απαραιτήτως και εν Κυριακή και εν Σάββατον, ως και ταίς λοιπαίς ημέραις της εβδομάδος προς τελείαν εξάλειψην της πάλαι αναφεύσης εκείνης διενέξεως». Και οι μεν διωκόνεις Κολλυβάδες, ευσεβέστατοι και ησυχότατοι μοναχοί, για να μην σκανδαλίζουν και από πνεύμα υπακοής τελούσαν τα μνημόσυνα και την Κυριακή. Οι αντίπαλοί τους όμως, παρανούντες το πνεύμα της εγκυκλίου, προσπαθούσαν να επιβάλουν την Κυριακή, ως ημέρα που έπρεπε να τελούνται τα μνημόσυνα. Ο άγ. Νικόδημος ο Αγιορείτης στο βιβλίο του «Ομολογία πίστεως» αναφέρει και τα εξής: «... δύο είδη κυβερνήσεως ευρίσκονται εν τη του Χριστού Αγία Εκκλησία. Και το μεν πρώτο είδος ονομάζεται Ακρίβεια, το δε άλλο Οικονομία... Εάν συ, αδελφέ, θέλεις να ποιής τα μνημόσυνα εν Κυριακή, φυλάττων την οικονομίαν της Εκκλησίας και συγκατάβασιν, ημείς δεν πρέπει να σε παρατηρώμεν και να σε κατηγορώμεν δια τούτο... Εάν ημείς ποιώμεν τα μνημόσυνα εν τω Σαββάτῳ, φυλάττοντες την ακρίβειαν και την αρχαίαν της Εκκλησίας παράδοσιν, εσύ δεν πρέπει να μας παρατηρής και να μας κατηγορής δια τούτο, δυσφημών ημάς με ονόματα δύσφημα, αλλά μάλλον και να μας επαινίξ...».

Το ζήτημα λοιπόν, των μνημοσύνων και ο χρόνος τελέσεως τους υπήρξε η πρώτη αφορμή της έριδας μεταξύ «Κολλυβάδων» και αντιφρονούντων. Και η υπόθεση αυτή δεν ήταν και η μόνη προσπάθειά τους γι την πνευματική αναγέννηση της Ορθόδοξης Εκκλησίας. Νεώτερος θεολόγος, ερευνητής του «κίνηματος» αυτού αναφέρει: «Οι Κολλυβάδες ήσαν άκρως μορφωμένοι θεολογικά, φιλοσοφικά, εγκυκλοπαιδικά, εγγώριζαν δε την αρχαίαν ελληνική, την λατινική και άλλας νεωτέρας γλώσσας, ως καταφάντειαν και εκ των πολλών περιστούδατων συγγραμμάτων των αρχηγών αυτών. Υποστήριζον ούτοι δια του λόγου και δια των συγγραμμάτων των την επαναφοράν εις την αγνότητα ζωής και τους σεβασμούς θεσμούς της αρχαίας Εκκλησίας, τους οποίους εξαφάνισαν μεταγενέστερες παραδόσεις».

Συγχρόνως με τη φιλονικεία γύρω από τα μνημόσυνα υπήρχε και η «περί συχνής θείας Κοινωνίας έρις», πρόβλημα ίσως σοβαρότερο του πρώτου, που μέχρι και σή-

μερα απασχολεί πολλούς χριστιανούς. Οι Κολλυβάδες, πιστοί στο αρχαιοπαράδοτο της Εκκλησίας, ήσαν υπέρ της συχνής θ. Μεταλήψεως, αντίθετα με τους αντιπάλους τους, οι οποίοι δίδασκαν για δύο ή τρεις φορές το χρόνο! Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Θεοδόσιος Β' για το ζήτημα τούτο έδωσε ικανοποιητική απάντηση. Έγραψε: «Περί δε του πυκνότερον ή βραδύτερον προσέρχεσθαι τη μεταλήψει των αχτράντων μυστηρίων, φαμέν, ότι χρόνος μεν ουχώρισται, αναγκαία δε πάντως η δια της θείας μετανοίας και εξομολογήσεως προετοιμασία...».

Η φιλονικία όμως και γι' αυτό το ζήτημα εξακολουθούσε ν' αναστατώνει μοναχούς και χριστιανούς, γι' αυτό και πάλι ο Πατριάρχης Γρηγόριος Ε' το έλυσε με την εγκύκλιο του στην οποία τονίζει: «Χρέος έχουσιν οι ευσεβείς εν εκάστῃ ιερά μυσταγγίαν παραστήσανται και να μεταλαμβάνουσι του ζωποιού Σάμωπος, δια τούτο και προσκαλούνται υπό του ιερέως εν τω «Μετά φόβου Θεού, πίστεως και αγάπης προσέλθετε». Αντικρούει δε τις αντίθετες απόψεις περί της θείας μεταλήψεως δύο ή τρεις φορές το χρόνο ή «εν διαστήματι τεσσαράκοντα ημερών».

Αφορμή και γι' αυτό το ζήτημα, δηλ. «περί συχνής θ. μετα-

λήψεως», υπήρξε το εξής γεγονός: Το έτος 1777 εκδόθηκε στη Βενετία βιβλίο με τον τίτλο: «Εγχειρίδιον ανωνύμου τίνος αποδεικτικόν περί του ότι χρεωστούσιν οι χριστιανοί συμνότερον να μεταλαμβάνωσι τη θεία μυστηρία». Στο βιβλίο αυτό υποστηρίζεται με πολυάριθμα χωρίς από την αγ. Γραφή και τους πατέρες η υποχρέωση των χριστιανών να μεταλαμβάνουν συχνά «εις κάθε εορταστική λειτουργία».

Κατά τον π. Θεόκλητο Διονυσιάτη του βιβλίου τούτου εξετιμήθη η αξία υπό τον αγ. Νικοδήμου (Αγιορείτου), όστις, βλέπων την παραθεώρησην της «χαριτωμένης συνηθείας να μεταλαμβάνουν οι πιστοί συμνότερον» ανέλαβε να το εκδώσει..., και συνεχίζει ο π. Θεόκλητος: «Αφού ο θείος Διδάσκαλος μετά μεγάλης ευκολίας και ανέσεως ανατρέπει τα σαθρά ταύτα επιχειρήματα (εν. των αντιφρονούντων), κάμνει εν τω επιλόγω αυτού μίαν θαυμασίαν αποστροφήν προς τους χριστιανούς και τους εχθρούς των Κολλυβάδων πλήρη αγάπης και συγκατάβασεως...».

Το βιβλίο αυτό μόλις εκδόθηκε προκάλεσε μεγάλο θόρυβο και πολλές διαμαρτυρίες από τους αντιφρονούντες. Είτε, το περί των μνημοσύνων και συνεχούς θ. μεταλήψεως ζήτημα έφθασε ώστε να εγερθεί σφρόδερος πόλεμος κατά των Κολλυβάδων. Καταδιώχθηκαν απηνώς από το Άγ. Όρος. Έτσι, «ηναγκάσθησαν πολλοί από τους ευσεβείς εκείνους ανθρώπους να αφήσουν τας αγαπημένας τους σκήτας... και να διασκορπιστούν εις διάφορα μέρη της Ελλάδος. Ο διαγόμης όμως αυτού είχεν εικαρίστους συνεπείας, διότι ούτοι διέδωσαν το αναμορφωτικόν κήρυγμά των εις τον λαόν. Εις πλείστας πόλεις της Ελλάδος και των νήσων του Αγίου Εκτίσαν μονάς και ανεζωπύρησαν τη θρησκευτικότητα των πιστών...» (Σπυρ. Μακρής, Θρησκ. και Ηθική Εγκυκλ.). Και ο π. Θεόκλητος Διονυσιάτης συμπληρώνει: Οι Κολλυβάδες «διασπαρτένες εις διαφόρους τόπους, απετέλεσαν την «μικράν ζύμην» της αναζωπυρίσεως του θρησκευτικού αισθήματος του διούλου ορθόδοξου λαού, δια των ιδρυθέντων παρά αυτών μοναστηρίων, εντός των οποίων εκαλλιεργείτο ... τόσον ο μυστικός, όσον και ο μυστηριακός βίος, δια της συμμετοχής του λαού εις την ορθόδοξην λατρείαν και

Ο Εκκλησιολόγος

Δικαίωση του Μητροπολίτου Ναυπάκτου Ιεροθέου έναντι των συκοφαντιών και του ψεύδους

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου

Ναύπακτος, 7 Μαρτίου 2013

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Ανάκληση Επένδυσης της πρ. Ι.Μ.Μεταμορφώσεως

Δικαίωση του Μητροπολίτου Ναυπάκτου Ιεροθέου έναντι των συκοφαντιών και του ψεύδους

Οι Μοναχοί της πρώην Ιεράς Μονής Μεταμορφώσεως του Σωτήρος Σκάλας Ναυπάκτου, που πρόσφατα με Προεδρικό Διάταγμα έγινε Μετόχι της Ιεράς Μονής Κοιμήσεως Θεοτόκου Αμπελακιώτισσης, στα πλαίσια της πολύχρονης τακτικής τους για αυτονόμηση και αυτηπακού προς κάθε Εκκλησιαστική Αρχή και της εξ αυτού του λόγου κατασκοφάντησης του Μητροπολίτου Ναυπάκτου, ο οποίος ήθελε να ενεργήσει πάντα κατά τους Ιερούς Κανόνες και τους Νόμους της Πολιτείας, ισχυρίζοντας μετ' επιμονής ότι τα προβλήματα με την Ιερά Μητρόπολη Ναυπάκτου άρχισαν μετά την επένδυση που επέτυχε να λάβηται «νόμιμα» η πρ. Μονή από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας (1997) και τις δήθεν «παράνομες» οικονομικές απαιτήσεις του Μητροπολίτη ως προς την επένδυση αυτή. Είναι γνωστές δε οι ασχήμιες που διέπραξαν προς κάθε κατεύθυνση, με πληθώρα δημοσιευμάτων στον έντυπο και ηλεκτρονικό τύπο, με αγωγές και μηνύσεις ενώπιον των κοσμικών δικαστηρίων, αλλά και με επιστράτευση οπαδών τους σε εξτρεμιστικές «διαμαρτυρίες», προβάλλοντας πάντα τον πιο πάνω εν γνώσει τους συκοφαντικό ισχυρισμό.

Η Ιερά Μητρόπολη υποστήριζε πάντοτε ότι το πρόβλημα είναι πρωτεύοντως εκκλησιολογικό, διότι η πρ. Ιερά Μονή δεν αποδεχόταν τους εκκλησιαστικούς θεσμούς και ιδιαιτέρως τον θεσμό της Ιεράς Συνόδου, με φυσικό επακόλουθο να έρχεται σε σύγκρουση με τους κατά καιρούς Μητροπολίτες Ναυπάκτου και την Ιερά Σύνοδο, και δευτερεύοντως διαχειριστικής τάξης και διαφάνειας, αφού πεισμόνως ηρεύεται να εμφανίστη τα αληθή οικονομικά της στοιχεία τους προϋπολογισμούς - απολογισμούς και να δεχθή τον προστήκοντα και νόμιμο έλεγχο από τα αρμόδια όργανα τόσο της Εκκλησίας όσο και του Κράτους. Άλλωστε ο Μητροπολίτης αποδεδειγμένως ουδέποτε ζήτησε από τις Ιερές Μονές της Επαρχίας του και από την συγκεκριμένη πρ. Ιερά Μονή να καταβάλλουν στην Ιερά Μητρόπολη ποσά ή ποσοστά.

Ειδικότερα δε ως προς την επίμαχη επένδυση που εγκρίθηκε με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και υλοποιήθηκε κατά την διάρκεια των ετών 1997-1999 (απόφαση 64131/N.N.711/ N.1892/90/4-12-97 του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και τροποποίηση με την απόφαση 55582/N.N.711/N.1892/90/5-7-99 ΥΠ.Ε.Ο., τελικού ύψους 763.473.951 δρχ. (2.240.569 ευρώ), με ίδια συμμετοχή 543.851.951 δρχ. (1.596.044 ευρώ) και επιχορήγηση Κρατική 219.622.000 δρχ. (644.525 ευρώ) η αντίδραση των υπευθύνων της πρ. Ιεράς Μονής υπήρξε αδικαιολόγητη λυσσώδης. Ο Σεβ. Μητροπολίτης, καίτοι δικαιώθηκαν, διότι αρνήθηκαν να καλύψουν αυτό το σκάνδαλο και δεν ενεπλάκησαν σε συνενοχές, εν τούτοις λυπούνται πολύ για τις έκνομες αυτές ενέργειες των Μοναχών και αναμένουν οι Μοναχοί αυτοί να ζητήσουν συγγνώμη:

-από την Εκκλησία και ιδιαίτερα την Ιερά Μητρόπολη, την οποία πλήγωσαν με τις αντικανονικές και παράνομες ενέργειές τους και τις συκοφαντίες τους,

-από την Κοινωνία, που της προκάλεσαν τόση αναστάτωση όλα αυτά τα χρόνια,

-από την Ναύπακτο, που την δυσφήμησαν στα πέρατα της Ελλάδος και στο εξωτερικό,

-από την Δικαιοσύνη, που την ταλαιπώρησαν με αμέτρητες δίκες για το θέμα αυτό της επένδυσης,

-από τον λαό της Πατρίδας μας, ιδίως από τους πτωχούς ανθρώπους, που υποφέρουν,

και κυρίως να αναλάβουν τις ευθύνες τους και να επιστρέψουν στο Κράτος το πιο πάνω εισιτραχθέν παρανόμως αστρονομικό ποσό χρημάτων.

Και αν εύλογα αναρωτηθή κάποιος πώς είναι δυνατόν Μοναχοί να βρούν τόσα πολλά χρήματα για να τα επιστρέψουν στο Κράτος, η απάντηση βρίσκεται στο ότι η ίδια συμμετοχή της πρώην Μονής ήταν, σύμφωνα με την εγκριτική της επένδυσης απόφαση, 543.851.951 δρχ. (1.596.044 ευρώ), όταν οι απολογισμοί της των ετών εκείνων ανέρχονταν στο ποσόν των 18.8-13.5 εκατομ. δρχ. (55.000 - 40.000 ευρώ) κατ' έτος (!). Εύλογα επομένως γεννάται και το ερώτημα: «Πόθεν έσχον» το πιο πάνω ποσό της ίδιας συμμετοχής στην παράνομη επένδυση; Ήρθε η ώρα να αποκαλυφθή και αυτή η άγνωστη ακόμα και σήμερα δεξαμενή χρημάτων!!!

Ο πνευματικός νόμος λειτούργησε και πάλι, όπως θα λειτουργήσει και σε άλλες περιπτώσεις, διότι η αληθεία στο τέλος, διαλύεται σκότως της συκοφαντίας και της διαβολής. Και πάντα βέβαια υπάρχει καιρός μετανοίας...

Εκ της Ιεράς Μητροπόλεως

σκοπού της επένδυσης.
γ) Υποβολή κατά την υλοποίηση της επένδυσης στην Υπηρεσία ψεύδων και παραπλανητικών στοιχείων για την ισχύ της οικοδομικής άσειας και το ιδιοκτησιακό καθεστώς και αποστώπηση στοιχείων για την οικοδομική άσεια που διοικητικά καθεστώς.

δ) Μή τίρηση του Κανονισμού 55/1974 της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος σχετικά με την διαδικασία δημοπρασιών ανεγέρσεως του κτιρίου.

Κατά συνέπειαν και σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση, πρέπει να επιστραφή στο Κράτος το ποσό της καταβληθείσης επιχορήγησης (647.114 ευρώ), το οποίο με τους νόμιμους τόκους ανέρχεται στο ύψος των 1.572.759 ευρώ (535.917.629 δρχ.). Άν δε σ' αυτό προστεθή ότι για την παράνομη εισπραξη επιστρεφόμενου ΦΠΑ από την πρ. Ιερά Μονή Μεταμορφώσεως έχει βεβαιωθή το ποσόν των 1.475.600 ευρώ, που επίσης πρέπει να επιστραφή στο Κράτος, συνολικά οι πρ. υπεύθυνοι της πρ. Ιερά Μονής Μεταμορφώσεως έχουν κληθή να επιστρέψουν στο Κράτος, δηλαδή στον φορολογούμενο πολίτη, το ποσόν των 3 εκατομμυρίων (3.048.359) ευρώ, δηλαδή πάνω από ένα δισεκατομμύριο δρχ. (1.038.728.329 δρχ.).

Τελικά απεκαλύφθη ο πυρήνας του προβλήματος, δηλαδή η παράνομη διαχείριση με μέρους των υπευθύνων της πρώην Ιεράς Μονής και η εξ αυτού του λόγου πείσμαν άρνηση τους αφ' ενός μεν να εμφανίσουν τα πραγματικά στοιχεία αυτής της διαχείρισης και να τα θέσουν υπ' ζήτηση του Μητροπολίτου -αρμοδίου για τον έλεγχο της νομιμότητος της διαχειρίσεως της- και αφ' επέρσυ να αποδεχθούν οποιοδήποτε έλεγχο ακόμη και όταν έβλεπαν τον κίνδυνο να διαλυθεί το νομικό πρόσωπο της Ιεράς Μονής, όπως και έγινε.

Ήρθε όμως η ώρα να δώσουν λόγο τόσο ενώπιον του Θεού όσο και ενώπιον των ανθρώπων και πάντως να αναλάβουν τις ευθύνες τους.

Είναι λυπηρό που Μοναχοί, οι οποίοι αφιέρωσαν τον εαυτό τους στον Θεό για να ασχοληθούν με την προσευχή, όπως επιτάσσουν οι ιεροί Κανόνες και οι μοναχικές παραδόσεις, να επιδύωνται σε τέτοιου είδους «επενδύσεις», σε διαπισθήση του δημοσίου χρήματος, να ανήκουν σε εκείνους που συνετέλεσαν στο να φθάση η Πατρίδα μας στην οικονομική κρίση, με αποτέλεσμα να μειωθούν οι μισθοί και οι συντάξεις των ανθρώπων.

Επίσης, είναι λυπηρό που διάφοροι «φίλοι» της Ιεράς Μονής, σημαίνοντα κατά τα άλλα πρόσωπα της Κοινωνίας, αντί να συμβάλλουν στην συμμόρφωση των υπευθύνων της πρώην Ιεράς Μονής στην κανονικότητα και νομιμότητα, αν δεν κάλυπταν, τουλάχιστον ανέχονταν τέτοιες έκνομες ενέργειες, πράγμα που αποδεικνύει ή την συνενοχή τους ή την εμπάθεια και επιπολαιότητά τους. Τώρα άς αναλάβουν και αυτοί τις ευθύνες τους.

Η Ιερά Μητρόπολη και ειδικότερα ο Σεβ. Μητροπολίτης, καίτοι δικαιώθηκαν, διότι αρνήθηκαν να καλύψουν αυτό το σκάνδαλο και δεν ενεπλάκησαν σε συνενοχές, εν τούτοις λυπούνται πολύ για τις έκνομες αυτές ενέργειες των Μοναχών και αναμένουν οι Μοναχοί αυτοί να ζητήσουν συγγνώμη:

ΤΟ ΝΟΗΜΑ ΤΟΥ ΨΥΧΟΣΑΒΒΑΤΟΥ

Tου Πρωτ. Νικολάου Μανώλη

Το Σάββατο προ της Κυριακής της Απόκρεων είναι Ψυχοσάββατο, δηλαδή «μνεία πάντων τών απ' αιώνος κοιμηθέντων ευσεβών Χριστιανών». Το εσπέρας της Παρασκευής και το πρωί τού Σαββάτου, πλήθος λαού, προσέρχεται εις τούς κοιμητηριακούς ή ενοριακούς Ναούς. Εκεί ψάλλεται ο νεκρώσιμος κανόνας και το μνημόσυνο «οι θειότατοι πατέρες εθέσπισαν» υπέρ πάντων τών «επ' ελπίδι αναστάσεως ζωής αιωνίου κεκοιμημένων ευσεβών καὶ ορθοδόξων Χριστιανών». Προς τιμήν τους προσκομίζουν οι πιστοί κόλλυβα. Το έθιμο τών κολλύβων είναι πάρα πολύ παλαιό. Οι ρίζες του χάνονται στις προηγούμενες εποχές.

ΑΣΚΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ

Ένα άλλο στοιχείο που πρέπει να αναφέρουμε εδώ, το οποίον φρονούμε πως είναι πολύ σημαντικό για το προς εξέταση θέμα μας, όπως θα δούμε και πιο κάτω, είναι η διαχρονική πνευματική σχέση, την οποία είχε η Ηλεία με τις γειτνιάζουσες περιοχές της Αχαΐας¹ και Κορινθίας. Η Ηλεία από το 395 μ.χ. αποτελούσε τμήμα της επαρχίας Αχαΐας και ανήκε στο Ανατολικό Ιλλυρικό. Πρωτεύουσα της επαρχίας ήταν η Κόρινθος με αρμόδιο διοικητικό ανθύπατο, εκκλησιαστικά δε, πρωτεύουσα της Μητροπόλεως Αχαΐας ήταν η Κόρινθος.² Άρα λοιπόν η πνευματική και εκκλησιαστική δεσμοί της Ηλείας με τα δύο σημαντικά αυτά διοικητικά και εκκλησιαστικά κέντρα ήταν μεγάλη και σημαντική.

Μεμαρτυρημένων πάντων από τον 10^ο αιώνα μ.χ. υφίσταται ήδη η Επισκοπή Ωλένης ή Βολένης,³ υποκείμενη και αλληλεξαρτούμενη άλλοτε από την Μητρόπολη Κορίνθου και άλλοτε από την Παλαιών Πατρών.⁴ Γεγονός είναι πάντως ότι Ηλεία, Αχαΐα και Κορινθία, είναι τρείς περιοχές που τις συνέδεε ένας σημαντικός πνευματικός ομιλάος λόγως.

2). Ένα άλλο σημαντικό στοιχείο που θα πρέπει να έχουμε κατά νου, ως προς το γεγονός της υπάρξεως ασκητών και ασκητισμού στην Ηλεία, είναι και η πνευματική κατάσταση των κατοίκων αυτής. Μαρτυρείται, ότι οι ασκητές, είτε ντόπιοι είτε περιοδεύοντες ιεραποστολικά, έδιναν πολύ μεγάλη σημασία στην πνευματικότητα και δεκτικότητα των κατοίκων μιας περιοχής ώστε να παραμείνουν σε αυτή για να επιδοθούν στην άσκησή τους και να εργαστούν ιεραποστολικά. Βασικό κριτήριο στην επιλογή του τόπου μετανοίας και άσκησης ήταν η σχετική ασφάλεια της περιοχής, η δυνατότητα για επικοινωνία και η πνευματικότητα του τόπου.⁵ Αναφέρεται δε ότι οι ασκητές της Πελοποννήσου, πάρα την απομόνωση και την σκληρή άσκησή τους, είχαν στενή σχέση και επαφή με μοναχούς, τοπικούς εκκλησιαστικούς και κοσμικούς παράγοντες της περιοχής τους, αλλά και με τον απλό κόσμο.⁶

Η Ηλεία και οι Ηλείοι ανέκαθεν ήταν θρησκευόμενοι και είχαν ιδιαίτερως μεγάλη έφεση στις πνευματικές και θρησκευτικές αναζητήσεις. Άλλωστε μην ξεχνάμε πως εξ αρχαιοτάτων χρόνων η 'Ηλιδα και κατ' επέκταση και η Ηλεία, θεωρούνταν ιερές περιοχές. Εύστοχα ο Γάλλος περιηγητής *Rouquenelle* αναφέρει πως: «το έδαφος της Ηλίδος το σέβονταν πάρα πολύ οι λαοί, ώστε μόλις πατούσαν τα χώματα της κατέθεταν τα όπλα τους».⁷

Είναι πανθομολογούμενο πως τόσο οι πρώτοι οικιστές του Αρχαίου Ηλιακού Άστεως, όσο και οι μετέπειτα Ηλείοι, ήταν ιδιαίτερως θρησκευόμενοι. Ήταν άνθρωποι που λάτρευαν τους Θεούς τους, ζώντας έχοντας πίστη και ευσέβεια.⁸ Οι άνθρωποι αυτοί, είχαν αναπτυγμένα τα λατρευτικά τους αισθητήρια, και αυτό το μαρτυρεί αδιάψευστα η ύπαρξη των πολλών ναών, μνημείων, ιερών, βωμών κ.α. στην περιοχή, αλλά και η ύπαρξη των ποικίλων υπεράριθμων θεών που λάτρευαν.⁹ Αυτό συνεχίστη-

κε ομοιογούμενως σε όλη την ιστορική τους διαδρομή ανά τους αιώνες μέχρι και σήμερα. Άρα λοιπόν τεκμαίρεται, από τα ως άνω γραφόμενά μας, ότι η Ηλεία αποτέλεσε ένα σημαντικό πόλο έλξης των ασκητών, για να επιδοθούν στο έργο της ιεραποστολής και της ασκήσεώς τους, όπως θα δούμε κατωτέρω.

3). Ένας άλλος αστάθμητος παράγοντας που θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν για την ύπαρξη και ανάπτυξη ασκητησμού στην Ηλεία, είναι η εν γένει ανάπτυξη και άνθηση του μοναχισμού στην περιοχή. Στην Ηλεία από πολύ νωρίς έχουμε δημιουργία και ίδρυση πολυδύναμων μοναστικών κέντρων, που συμπίπτουν χρονικά με την γενικότερη άνθηση του μοναχισμού στην Πελοπόννησο και κυρίως μετά την ίδρυση της Μοναστικής Πολιτείας του Αγίου Όρους, δηλ. από τον 9^ο αιώνα και επειδή.¹⁰ Θα αρκεστούμε εδώ να αναφερθούμε στην ίδρυση και δημιουργία των πολύ σημαντικών Χριστιανικών μνημείων της περιοχής, τα οποία είναι εγκατεστημένα από άκρον εις άκρον της Ηλειακής γης και αποτελούν μέχρι και σήμερα τους αδιάψευστους μάρτυρες της υπάρξεως της μεγάλης μοναστικής και ασκητικής ζωής της περιοχής.

Πρωτίστως θα αναφερθούμε στην ίδρυση του παλαιότερου σωζόμενου Χριστιανικού μνημείου στην Ηλεία, αυτό της Παλαιοπαναγίας Μανωλάδας που χρονολογείται τον 10^ο με 11^ο αιώνα και δεν αποκλείεται να αποτέλεσε και καθολικό μονής.¹¹ Επίσης η Ιερά μονής της Παναγίας της Βλαχέρωνας στο Βορειοδυτικό μέρος του Νομού, κτίσμα του 10^ο αιώνα.¹² Της αυτής εποχής σώζεται και το ιστορικότατο Χριστιανικό μνημείο της Παναγίας της Καθολικής στην Γαστούνη που και αυτό ίσως αποτέλεσε καθολικό μονής.¹³ Από τον 10^ο αιώνα υπάρχει και προσφέρει την ασκητική και μοναχική της μαρτυρία και η ιστορική Μονή της Παναγίας Σκαφίδας.¹⁴ Στον 11^ο αιώνα ανάγεται η δημιουργία της Παναγίας Φραγκαβίλλας Αμαλιάδας,¹⁵ ενώ τον 12^ο αιώνα χτίζεται μέσα σε ένα απόκρημνο φαράγγι της Μονή της Παναγίας της Ελεούσας στο Βαρθολομαίο.¹⁶ Επίσης κατά τον 14^ο αιώνα έχουμε την ίδρυση της Ιεράς Μονής του Αγίου Νικολάου Φραγκοπηδήματος.¹⁷ Το 1600 σε μια πανοραμική τοποθεσία την δημιουργία της Ιεράς Μονής Παναγίας Κρεμαστής¹⁸ και κατά τον 17^ο αιώνα το ορεινότερο Μοναστήρι της Ηλείας, αυτό της Άνω Μονής Διβρης, της Παναγίας της Χρυσοπηγής.¹⁹ Η όλη αυτή ύπαρξη των ιστορικών και σωζόμενων μοναστικών κέντρων, αποτελεί αδιαμφισβίτητα ζωντανή μαρτυρία ύπαρξης μοναστικής και κατ' επέκταση ασκητικής ζωής στην περιοχή της Ηλείας.

4). Η Πελοπόννησος, αποδειγμένως υπήρξε ένας σημαντικός προορισμός μοναχών και ασκητών διαφόρων εποχών και περιοχών, αφ' ενός μεν λόγω της γειτνιάσεως της με τη νησιά του Ιονίου και την Στερεά Ελλάδα.²⁰ Αφ' ετέρου δε υπήρξε πρόσφορη περιοχή για ιεραποστολική δράση, αλλά και ασφαλής προορισμός από διαφόρους κινδύνους, όπως επιδρομέis²¹ κ.α.

Έτσι λοιπόν είναι γνωστή πλέον και μαρτυρείται η ασκη-

τική ζωή και ιεραποστολική δράση πολλών γνωστών ασκητών σε όλη την Πελοπόννησο, όπως επί παραδείγματι του Αγίου Αθανασίου, μετέπειτα επισκόπου Μεθώνης, ο οποίος έδρασε στην Αχαΐα,²² των Οσίων Συμεών και Θεόδωρου, οι οποίοι έφτασαν στην Πελοπόννησο το 867 μ.χ. έχοντας αναλάβει το ιεραποστολικό έργο της περιοχής. Αυτοί έζησαν ασκητικά και πέθαναν στην Μονή του Μεγάλου Σπηλαίου.²³ Του Οσίου Ηλία του νέου με τον συνασκητή του Δανιηλ, ερχόμενοι από την πατρίδα τους την Σικελία λόγω επιδρομών, περιοδεύουσαν στην Πελοπόννησο και κυρίως στην Σπάρτη.²⁴ Του Αγίου Ηλία του σπηλαϊώτη με τον συνασκητή του Αρσένιο, οι οποίοι έδρασαν την ίδια εποχή στην Πάτρα,²⁵ του Οσίου Λουκά του Στειριώτη όπου γύρω στο 918 μ.χ. αναγκάζεται να καταφύγει στην περιοχή της Κορίνθου, λόγω των επιδρομών των Βουλγάρων και να ασκείται κοντά σε στυλίτη στην περιοχή της Ζημενάς²⁶ και τέλος του Οσίου Νίκωνος του Μετανοείτε κατά τον 10^ο αιώνα στην Σπάρτη όπου ανέλαβε σημαντική περιοδεία στην Νότια Πελοπόννησο.²⁷

Εκ των προαναφερθέντων λοιπών συνάγεται ότι όλες οι ιερινάζουσες περιοχές της Ηλείας, φιλοξενούσαν ασκητές με σημαντική ασκητική, μοναχική και ιεραποστολική δραστηριότητα. Μαρτυρείται δε, ότι πραγματοποιούσαν και ταξίδια από περιοχή σε περιοχή με βασικό σκοπό την ιεραποστολή και μετάδοση του Χριστιανικού μηνύματος.²⁸ Δεν είναι δυνατόν να διέλαθε της προσοχής αυτών των ασκητών, που δραστηριοποιήθηκαν στην Πελοπόννησο αυτήν την περίοδο, η περιοχή της Ηλείας, η οποία όπως και είδαμε, είχε τις βασικές προϋποθέσεις και ήταν δεκτή στην ανάπτυξη μοναστικής, πνευματικής και ασκητικής ζωής.

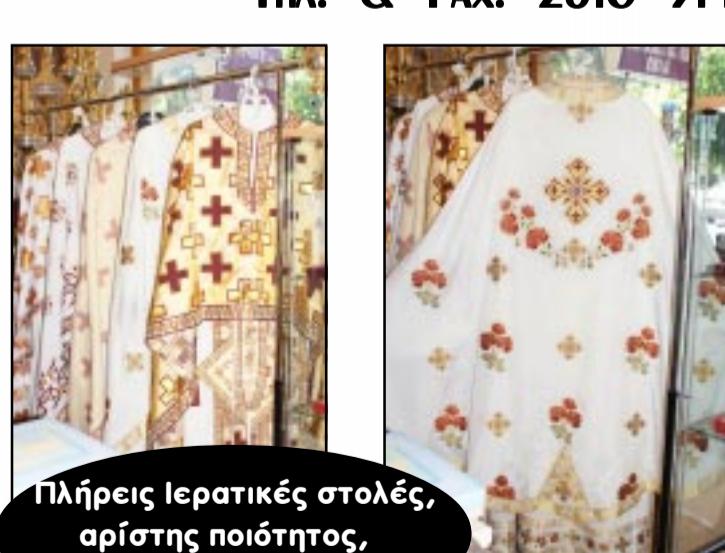
5). Ένα επιπλέον σημαντικό στοιχείο που ισχυροποιεί ακόμα περισσότερο την άποψη μας περί της υπάρξεως ασκητών και ασκητισμού στην Ηλεία, είναι η αποδειγμένη ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ 12η ΣΕΛΙΔΑ

Ο Άγιος Αλύπιος
ο Στυλίτης.
Καθολικό Άνω
Μονής Διβρης.

ΓΙΟΡΕΙΤΙΚΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ
ΑΓΝΟ ΚΕΡΙ - ΛΙΒΑΝΙ
Ιερες εικονες αγιου ορους

ΛΑΖΑΡΟΣ Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΟΡΑΗ 11-13 ΠΑΤΡΑ (έναντι Ι.Ν. Αγ. ΑΝΔΡΕΑ)
Τηλ. & Fax: 2610 314.320

Πλήρεις Ιερατικές στολές,
αρίστης ποιότητος,
μόνο με 380 ευρώ!

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 11η ΣΕΛΙΔΑ

μένη άμεση επαφή και δράση ασκητών που έδρασαν και ασκήτευσαν γενικότερα στην Πελοπόννησο, με την περιοχή της Ηλείας. Έτοι λοιπόν μαρτυρείται η παρουσία και η δράση των κατά σάρκα αδελφών, Οσίων Συμεών και Θεοδώρου, κτητόρων του Μεγάλου Σπηλαίου, οι οποίοι μεμαρτυρήμένων διήλθαν από την Ηλεία.²⁹

Η δράση των δύο αυτών ασκητών, δεν ήταν μία απλή περιπλάνηση στην Ηλεία, αλλά και γενικότερα στην Πελοπόννησο, αλλά είχε συγκεκριμένο ιεραποστολικό και αποστολικό σκοπό εκχριστιανισμού των κατοίκων της περιοχής.³⁰

Σημαντική επίσης είναι και η μαρτυρία περί της ιδρύσεως της Ιεράς Μονής Πορετσού, κατά τους Βυζαντινούς χρόνους, γύρω στον 10^ο αιώνα,³¹ από διαπρεπή ασκητή της εποχής, ονόματι «Οσιού Λουκά»³² ο οποίους περιοδεύει ιεραποστολικά στα ενδότερα της Πελοποννήσου. Μάλιστα αναφέρεται ότι αυτός υπήρξε μαθητής στην Στυλίτη, ασκητή από την Πάτρα.³³

Επίσης αξίζει να καταθέσουμε ότι στα Καθολικά των τριών ορεινότερων, αλλά και σημαντικότερων Μονών της Ηλείας, της Άνω Μονής Δίβρης, της Κάτω Μονής Δίβρης και του Πορετσού, Ιστορούνται μορφές Στυλίτων Αγίων.³⁴ Κάτι που θεωρούμε πως δεν είναι άσχετο με το εξεταζόμενο εδώ θέμα μας. Έτσι λοιπόν στο καθολικό της Άνω Μονής Δίβρης συναντάμε την μορφή του Αγίου Αλυπίου του Στυλίτη,³⁵ (Εικ. 1), αλλά και δύο ακόμα αγνώστων Στυλίτων Αγίων, (Εικ. 2, 3), στο μονόχωρο καθολικό της Κάτω Μονής τον Άγιο Συμεών τον Στυλίτη³⁶ καθώς επίσης και στο Καθολικό της Μονής Πορετσού τον Άγιο Δανιήλ τον Στυλίτη.³⁷

Σημαντική επίσης είναι και η παρουσία στην περιοχή του Οσίου Ιωακείμου του Νέου ο οποίος έδρασε και αυτός στην Ηλεία, κατά τον 17^ο αιώνα προερχόμενος από την γειτνιάζουσα περιοχή των Νοτενών – Σκιάδα Αχαΐας εφόσον θεωρείται κτήτωρ της Ιεράς Μονής Άνω Δίβρης.³⁸ Μάλιστα μαρτυρείται ότι προς το τέλος της ζωής του κατοίκησε σε μικρό σπήλαιο, πλησίον της Μονής Νοτενών και επιδόθηκε σε σκληρές πνευματικές ασκήσεις.³⁹

6). Τέλος η πλέον αδιάψευστη μαρτυρία περί της υπάρχεως ασκητισμού και ασκητών στην Ηλεία, μέχρι τις μέρες μας, είναι η ύπαρξη και δάσωση τεσσάρων ασκητηρίων που βρίσκονται εγκατεσπαρμένα από την μία άκρη της Ηλείας έως την άλλη και στα οποία θα αναφερθούμε και θα παρουσιάσουμε αναλυτικά στο επόμενο κεφάλαιο της εργασίας μας.

1 Πρβλ. Μητροπολίτου Ηλείας Γερμανού, «Αχαΐα – Ηλεία επί δύο χιλιετίες εντός του Χριστιανικού Πελοποννησιακού χώρου», Χριστιανική Πελοπόννησος, αναπύσωσις από τον τ. Α' των πρακτικών του Σ' Διεθνούς Συνεδρίου Πελοποννησιακών Σπουδών, (Αθήναι 2001), σ.σ. 81-111.

2 A. Bon, *Le Péloponnèse byzantin jusqu'en 1204*, (Paris 1951), σ. σ. 3-8, Άννας Λαμπροπούλου, «Θέματα της Ιστορικής Γεωγραφίας του Νομού Ηλείας», ο. π. σ. 284.

3 Ιωάννου Ν. Βορβίλα, *Η Επισκοπή Ωλένης*, (Πύργος Ηλείας 1983), σ.σ. 9-20, Αγνής Βασιλικοπούλου-Ιωαννίδου, «Η Επισκοπή Ωλένης – Βολάνης κατά την Βυζαντινή περίοδον», στο: πρακτικά του Α' Συνεδρίου Ηλειακών Σπουδών, (Αθήναι 1980), σ.σ. 250 κ. εξ,

4 Βλ. Μητροπολίτου Ηλείας Γερμανού Παρασκευού-

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΠΑΤΡΩΝ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΟΣΙΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ
ΕΞΩ ΑΓΥΙΑΣ**

**ΜΟΝΟΗΜΕΡΟ ΠΡΟΣΚΥΝΗΜΑ
ΕΤΗΝ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗ ΜΑΚΡΙΝΟΥ
ΚΑΙ ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓΙΟΥ ΙΕΡΟΘΕΟΥ
ΣΤΑ ΜΕΓΑΡΑ**

ΣΑΒΒΑΤΟ 30-3-2013

ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΘΕΣΣΕΩΝ : 6945292565

ΑΣΚΗΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΑΣΚΗΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΗΛΕΙΑ

λου, Η Μητρόπολη Ηλείας στο Λυκαυγές του 2000, ο. π. σ. 5, Κωνσταντίνου Κυριακοπούλου, Η Ιερά Μητρόπολη Ηλείας (Ολένης), ο. π. σ. 5-10.

5 Βλ. Άννας Λαμπροπούλου, «Ο Μοναχισμός στην Πελοπόννησο κατά την μέση Βυζαντινή περίοδο», ο. π. σ.σ. 80-82 και 100-101.

6 Άννας Λαμπροπούλου, Ο Ασκητισμός στην Πελοπόννησο κατά την μέση Βυζαντινή περίοδο, ο. π. σ. 70.

7 F. Pouqueville, Ταξίδια στην Ελλάδα, Εκδ. Τολίδη (Αθήναι 1997), σ. 190.

8 Πρβλ. Μητροπολίτου Ηλείας Γερμανού, «Ο Θρησκευτικός χαρακτήρας των Ηλείων», ο. π. σ. 23, 24 κ. εξ., Παναγιώτου Ανδριοπούλου, Οικοτοπικά στοιχεία και Χριστιανικά μνημεία, ο. π. σ. 118. κ. εξ.

9 Ανδρέου Μπούτσικα, Αρχαία Ηλίς, ο. π. σ.σ. 120-146, Τάσου Στριτσοπούλου, «Ηλείας, Μητρόπολη», ο. π. σ. 16.

10 Πρβλ. Placide Deseille, *To Ευαγγέλιο στην έρημο*, ο. π. σ. 97, Άννας Λαμπροπούλου, «Ο Μοναχισμός στην Πελοπόννησο κατά την μέση Βυζαντινή περίοδο», ο. π. σ.σ. 79-80 και κυρίως σ.σ. 100-102, της ίδιας, Ο Ασκητισμός στην Πελοπόννησο κατά την μέση Βυζαντινή περίοδο, ο. π. σ. 14-15.

11 Βλ. Γεωργίου Παπανδρέου, Η Ηλεία δια μέσου των Αιώνων, ο. π. σ. 203-205, Χαρ. Μπούρα, «Η Παλαιοπαναγία στην Μανώλαδα», στο: Επετηρίς Πολυτεχνικής Σχολής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τόμ. Α', (1969), σ.σ. 233-264, Τάσου Γριτσοπούλου, Ιστορία της Γαστούνης, ο. π. σ.σ. 187-200, Γ. Δ. Ανδρουσοπούλου, Ηλειακά, τομ. Β', Εκδ. Βιβλιοπανόραμα (2008), σ.σ. 705-709.

12 Βλ. A. K. Orlanđu, «Αι Βλαχέρονται της Ηλείας», AE (1923), σ.σ. 5-35, Γεωργίου Παπανδρέου, Η Ηλεία δια μέσου των Αιώνων, ο. π. σ. σ. 186-193, Πλαν. Παπαδημητρίου, Αλεξάνδρας Καραχάλιου, Αι Βλαχέρονται της Ηλείας, Ιστορική Μελέτη, (Πύργος 1971), Μητροπολίτου Ηλείας Αντωνίου, «Εραί Μονά Ηλείας», στο: Πλειονηματική Πρωτοχρονιά, τόμ. Η', (1964), σ.σ. 27-28, Κωνσταντίνου Ηλιοπούλου, Το Τοπωνυμικό της Ηλείας, Ανάτυπον από το περιοδικό Αθηνά, τόμ. ΝΒ', (Εν Αθήναις 1948), σ. 164, Τάσου Γριτσοπούλου, Ιστορία της Γαστούνης, ο. π. σ. σ. 201-220, Θεοδώρου Ξύδη, «Βλαχέρονται», στο: Ηλειακά, (Αθήναι 1981), σ.σ. 203-214.

13 Τάσου Γριτσοπούλου, Ν. Στ. Χαρκιολάκη, Η Καθολική της Γαστούνης, (Αθήναι 1998-1999), Τάσου Γριτσοπούλου, Ιστορία της Γαστούνης, ο. π. σ.σ. 227-292, Γεωργίου Παπανδρέου, Η Ηλεία δια μέσου των Αιώνων, ο. π. σ. σ. 199-203, Μητροπολίτου Ηλείας Αντωνίου, «Εραί Μονά Ηλείας», ο. π. σ. σ. 31-32, Κώστα Λούρμπα, Γαστούνη (1990), σ.σ. 23-27. Δημητρίου Αθανασούλη, «Η αναχρονολόγηση του Ναού της Παναγίας της Καθολικής στην Γαστούνη», στο: Δελτίον Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρίας, τόμ. ΚΔ', (Αθήναι 2003), σ.σ. 63-78. Επίσης διαθέσιμο στο: <http://www.deltionchae.org/index.php/deltion/article/viewFile/368/367>. Ανακτήθηκε στις 11/7/12.

14 Βλ. Γεωργίου Παπανδρέου, Η Ηλεία δια μέσου των Αιώνων, ο. π. σ. σ. 184-185, Τάσου Γριτσοπούλου, Ιστορία της Γαστούνης, ο. π. σ.σ. 221-225, Κωνσταντίνου Θ. Κυριακοπούλου, Η Μονή Σκαφιδίας Ηλείας, (Αθήναι 1984), Θεοδώρου Ξύδη, «Σκαφιδία», στο: Ηλειακά, (Αθήναι 1981), σ.σ. 192-202, Ad. J. – A. Bushon, «La Grèce Continentale et la Moree», Μετάφραση Φανής Γ. Παπαγεωργίου, στο: Επετηρίς της Εταιρείας Ηλειακών Μελετών, τόμ. Στ', (Εν Αθήναις 1989-1990), σ.σ. 428-429, Κωνσταντίνου Ηλιοπούλου, Το Τοπωνυμικό της Ηλείας, ο. π. σ. σ. 214-215, Ντίνου Ψυχογιού, Ηλειακά, τόμ. Β', ο. π. σ. σ. 198-199.

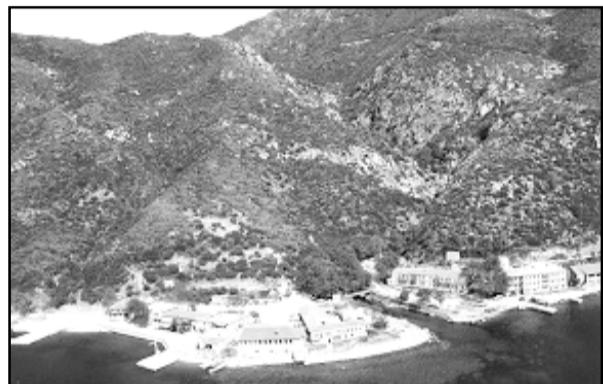
15 Βλ. Γεωργίου Παπανδρέου, Η Ηλεία δια μέσου των Αιώνων, ο. π. σ. σ. 197-199, Μητροπολίτου Ηλείας Αντωνίου, «Εραί Μονά Ηλείας», ο. π. σ. 31, Στάθη Παρασκευοπούλου, Μοναστήρια -Ησυχαστήρια – Προσκυνήματα και Μετόχια της Ηλείας, Εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Ηλείας και Ωλένης, (Πύργος 1990), σ.σ. 81- 85, Δημητρίου Αθανασούλη, «Το Καθολικό Μονής Φραγκαβλλάς στην Αμαλιάδα», στο: Ηλειακή Πρωτοχρονιά, 7, Εκδ. Βιβλιοπανόραμα, (2007), σ.σ. 120 με 120 αιώνα, βλ. σχετικά, Μητροπολίτου Ηλείας Αντωνίου, «Εραί Μονά Ηλείας», ο. π. σ. 29, Θεοδώρου Ξύδη, «Εραί Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Πορετσού – Λαμπείας», ο. π. σ. 29, Θεοδώρου Ξύδη, «Εραί Μονή Κοιμήσεως Θεοτόκου Πορετσού – Λαμπείας», ο. π. σ. 20-22, Αρχιμ. Δαμασκηνού Πετράκου, Ηλειακό Αγιολόγιο, ο. π. σ. σ. 28-38, Παναγιώτη Θ. Παπαθεοδώρου, Τα Κάστρα του Ερυμάνθου, (Πάτρα 2009), σ.σ. 21-22, του ίδιου, «Τα Μοναστήρια του Ερυμάνθου», Αχαϊκά, τεύχ. 50, (Χειμώνας 2005-2006), Εκδ. Νομαρχιακή Αυτοδιοίκησης Αχαΐας, σ.σ. 96-97.

16 Βλ. Αρχιμ. Δαμασκηνού Πετράκου, Ηλειακό Αγιολόγιο, ο. π. σ. 34.

17 Άννας Λαμπροπούλου, Ο Ασκητισμός στην Πελοπόννησο κατά την μέση

Άρχαία και άγνωστα μοναστήρια του Άγιου Όρους (5)

Όπως αναφέραμε και στο προηγούμενο φύλλο του "Εκκλησιολογού" εκ παραδρομής δημοσιεύτηκε τότες της παρούσης εργασίας (πριν από δύο τεύχη) του συμπολίτου μας κ. Διονυσίου Ανατολικιώτου για άγνωστα μοναστήρια στο Άγιον Όρος, ενώ πριν από το τέλος αναφέρονταν και άλλες πληροφορίες. Γι' αυτό ζητούμε συγγνώμη από τους αναγνώστες μας και έτσι συνεχίζουμε και στο παρόν φύλλο την δημοσίευση της υπόλοιπης εργασίας με τα παραλειφθέντα μοναστήρια. Με αυτό το άρθρο ολοκληρώνεται η εργασία του κ. Ανατολικιώτη για τα αρχαία και άγνωστα μοναστήρια του Άγιου Όρους.

Πανοραμική άποψη του λιμένος της Δάφνης στο Άγιον Όρος. Φωτογραφία από το διαδίκτυο.

107. Μονή του αγίου Νικολάου της Δάφνης: ονομασία κατά τους πρώτους αιώνες της τότε μονής Δοχειαρίου: συνήθως λεγόταν απλώς μονή της Δάφνης. Ιδρύθηκε τον απρίλιο του 1013, και αρχικώς η αδελφότης εγκαταβιούσε στον άγιο Νικόλαο, ενώ αργότερα μετεγκαταστάθηκε στην σημερινή θέση, λίγο πιο απόμακρα από το λιμάνι της Δάφνης. Στα κείμενα από τον 150 αιώνα η μονή της Δάφνης είναι μετόχιον της μονής Δοχειαρίου.

108. Μονή του αγίου Νικολάου του Σταυρονικήτα: η ιδρυθείσα το 1541 μονή Σταυρονικήτα σε διάφορα κείμενα από του 17ου αιώνος και μετά.

109. «Μονή» Αγίου Νικολάου του Σκορπίου: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος.

110. «Μονή» Αγίου Νίκωνος: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος χωρίς άλλα στοιχεία.

111. Μονή των Ξανθοπούλων: η αρχαία μονή του Κάσπακος (βλ. λήμμα).

112. Μονή του Ξέστου ή Ξέστρου: βλέπε μονή του «Ξέστρου».

113. Μονή Ξηροκάστρου (ή Ξηρόκαστρον): αναφέρεται σε έγγραφα του 980 και του 1047. Μάλλον η αρχαιότερη ονομασία της ήταν μονή του Αρμενίου. Βρισκόταν δίπλα στην αρχαία μονή του Καλλιγράφου (βλέπε

Η σημερινή σκήτη Μπογορόδιτσα ή Παναγίτσα στην θέση της αρχαίας μονής του «Ξελουργού». Φωτογραφία από το διαδίκτυο.

λήμμα), στην παραθαλάσσια περιοχή ανάμεσα στον αρσανά (νεώριο) της μονής Ζωγράφου και στον παλαιό αρσανά της Κωνσταμονίτου. Η ακμή της τοποθετείται μεταξύ 10ου και 12ου αιώνος. Διαλύθηκε περί τον 13ο αιώνα και πέρασε στην κυριαρχία της Μεγίστης Λαύρας, αργότερα των μονών Ζωγράφου και Κωνσταμονίτου. Στο σημείο εκείνο σώζονται τα ελάχιστα ερείπια ενός πύργου, που ονομάζεται πύργος του Ξηροκάστρου.

114. Μονή Ξηρορρυακίου: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος. Ίσως είναι η σημερινή μονή Ξηροποτάμου.

115. Μονή του Ξηρού: μοναστικό καθίδρυμα (μάλλον μεγάλη λαύρα) του Αγίου Όρους περί τον 10ο αιώνα. Ίσως ταυτίζεται με μία από τις μονές Ξηροκάστρου ή Ξηρορρυακίου, αλλά τούτο δεν είναι σαφές.

116. Μονή (ή λαύρα) του Ξελουργού ή μονή της υπεραγίας θεοτόκου του Ξελουργού ή μονή των Ρώς ή των Ρώσων: μαρτυρείται από το 1016 ως το 1169 και βρίσκεται σε δύσκολη και απομονωμένη περιοχή κοντά στην μονή Παντοκράτορος σε υψόμετρο 700 μέτρων. Το κυριακό της είναι αφιερωμένο στην κοίμηση της Θεοτόκου. Το 1168 ο πρώτος και η σύναξης του Όρους δώρισαν το εγκατελειμμένο ήδη μοναστήρι του Θεοσαλονικέως στη μονή του Ξελουργού. Οι Ρώσοι μοναχοί εγκαταστάθηκαν στην μονή του Θεοσαλονικέως (βλέπε λήμμα), οπότε η μονή του Ξελουργού εξέπεσε για αιώνες στην τάξι του κελλιού, αλλά από το 1818 μετατράπηκε σε κοινοβιακή σκήτη, η οποία σήμερα είναι γνωστή ως Βογορόδιτσα ή Μπογορόδιτσα (Θεογεννήτρια) ή Παναγίτσα και ανήκει στην μονή Παντελεήμονος.

του Διονυσίου Ανατολικιώτου
δρος φιλοσοφικής σχολής Αθηνών,
πτυχιούχου κοινωνικής θεολογίας
(sybole@mail.com) *

Γομάτου.

122. Μονή του Ορφανού: βλέπε μονή του Γομάτου.

123. Μονή των Παπαρνικίων: παλαιά μικρή μονή που προσαρτήθηκε στην μονή Χιλιανδαρίου πιθανώς βρισκόταν σε περιοχή που αργότερα ήταν έξω από τα σύνορα της Αθωνικής πολιτείας. Παπαρνίκια είναι ακρωτήριον της χερσονήσου του Άθω σε απόσταση περίπου 5½ μιλών βορειοδυτικώς της Εσφιγμένου. Δεν βρέθηκαν σαφείς πληροφορίες.

«Μονή» κυρού Παύλου: αναφέρεται μόνο η ονομασία της σε πηγές του 11ου αιώνος.

124. «Μονή» Παφλαγόνος: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος χωρίς περισσότερες διευκρίνισεις.

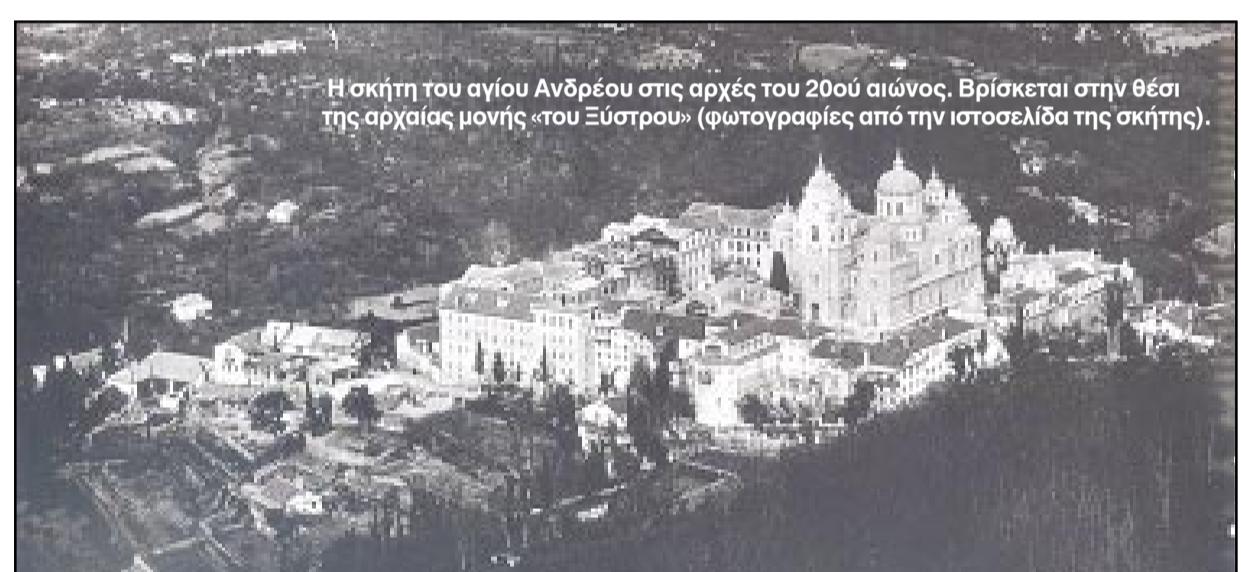
125. Μονή της Πέτρας: η σημερινή μονή Σίμωνος Πέτρας καλείται επίσης και Σμόπετρα.

126. Μονή (των αποστόλων) Πέτρου και Παύλου: η σημερινή μονή Καρακάλλου.

127. Μονή του αγίου Πέτρου του Αλωπού: βλέπε μονή Αλυπίου ή Αλυπού.

128. «Μονή» Πίθου: αρχαίο μοναστικό καθίδρυμα του Αγίου Όρους, με αδιευκρίνιστη κατάταξη. Αναφέρεται ότι κατεστράφη περί τον 13ο αιώνα.

Μονή του Πλακά, αναφέρεται σε κείμενα του 1076 και

Η σκήτη του αγίου Ανδρέου στις αρχές του 20ού αιώνος. Βρίσκεται στην θέση της αρχαίας μονής «του Ξύστρου» (φωτογραφίες από την ιστοσελίδα της σκήτης).

117. Μονή του Ξύστρου ή Ξύστρη ή Ξύστου (και Ξέστρου ή Ξέστου): αρχαία μονή του Αγίου Όρους κοντά στην Καρυές, η οποία αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος. Αργότερα εξέπεσε σε κελλίον του αγίου Αντωνίου του Ξύστρου υπαγόμενο μέχρι τα μέσα του 17ου αιώνος στο Γρωτάτον, ώσπου το 1661 προσαρτήθηκε στην μονή Βατοπέδιου. Τον 18ο αιώνα ανακαίνιστηκε εκ βάθρων σε μεγαλοπρεπές κτίσμα, οπότε ο ναός αφιερώθηκε πλέον στον απόστολο Ανδρέα (και στον άγιο Αντώνιο). Στις αρχές του 20ού αιώνος υπήρχε πολυπληθής ρωσική αδελφότης που προσέγγιζε τους 700 μοναχούς, αλλά μετά το 1917 ερημώθηκε. Πρόκειται για την σημερινή κοινοβιακή σκήτη του αγίου Ανδρέου ή Σεράι, που ανήκει στην μονή Βατοπέδιου.

118. Μονή του Ομολογητού: προσαρτήθηκε στην μονή Χιλιανδαρίου· δεν βρέθηκαν σαφείς πληροφορίες.

119. Μονύδριον του αγίου Ονουφρίου: η αρχαία μονή του Κάσπακος (βλέπε λήμμα). Σήμερα είναι ιβηριτικό κελλί με το ίδιο όνομα.

120. «Μονή» Οππικαρά: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος.

121. Μονή του Ορθογάματος: βλέπε μονή του

του 1287 και φαίνεται ότι ήταν αρχαίο αλλά μικρό μοναστήρι. Το 1375 προσαρτήθηκε στην μονή Χιλιανδαρίου, στην οποία ανήκει έκτοτε. Πρόκειται για το σημερινό κελλί του αγίου Νικολάου Μπουραζέρη (ή κελλί Μπουραζέρη) κοντά στην Καρυές.

129. Μονή των Πλακίων: αναφέρεται σε κείμενα του 11ου αιώνος σε περιοχή κοντά στην μονή Ιβήρων.

130. «Μονή» Πολίτου: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος χωρίς αλλά στοιχεία.

131. Μονή του τιμίου Προδρόμου: η σημερινή μονή Διονυσίου που είναι αφιερωμένη στον πρόδρομο και βαπτιστή Ιωάννη.

132. Μονή του Προδρόμου: αναφέρεται σε κείμενα του 16ου αιώνος πλησίον της Λαύρας· ίσως είναι η σημερινή ομώνυμη σκήτη (η ρουμανική).

133. Μονύδριον του Προδρόμου: αναφέρεται σε έγγραφο του 1331 ότι είχε ιδρυθη από δύο μοναχούς εντός των ορίων της Δοχειαρίου και είχε αυξηθή με κελλιά, χωράφια, μοναχούς και ιδιαίτερο κανονισμό λειτουργίας, αυτόνομο από την μονή Δοχειαρίου. Δεν βρέθηκαν άλλες πληροφορίες.

134. «Μονή» του αγίου Προκοπίου: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Φώτιος & Ευφροσύνη Καραβίτη

OPTICAL CENTER

Παντανάσσης 43 και Κορίνθου
στον πεζόδρομο

* Γυαλιά οράσεως, σκελετός και φακοί 49,90 ευρώ

* Γυαλιά πλίου, νέες παραλαβές 2013, από 50 και 70 ευρώ

* Γυαλιά πλίου, ο σκελετός δώρο και ο πελάτης πληρώνει μόνο τους φακούς 25 ευρώ.

* Και πολλές προσφορές εντός του καταστήματος

Tηλ.: 2610/621.800 - 6945-783.799 ΠΑΤΡΑ

Ασημίνα Ζανιά Τσιμάρα

Ιατρός - Πνευμονολόγος

<p style

O Εκκλησιολόγος

Άγιον Όρος, πύργος νεωρίου. Φωτογράφιση Δ.Β.Σ., οκτώβριος 1989. Η φωτογραφία δημοσιεύεται για πρώτη φορά.

Το κελλί του αγίου Νικολάου Μπουραζέρη (αρχαία μονή του Πλακά) τον 19ο αιώνα. Φωτογραφία από το διαδίκτυο.

Σύγχρονη άποψη του κελλίου του αγίου Νικολάου Μπουραζέρη. Φωτογράφιση Αγγέλου Μπιλάλη, έτους 2001. Η φωτογραφία δημοσιεύεται για πρώτη φορά.

135. Μονή του Πρωτάτου: βλέπε λαύρα της Μέσης.
136. Μονύδριον της Πτέρης: αναφέρεται σε κείμενα των αρχών του 11ου αιώνας, και πρόκειται μάλλον για την αρχική ονομασία της σημερινής μονής Φιλοθέου, καθώς αυτές οι δύο ονομασίες εναλλάσσονται ή χρησιμοποιούνται εκ παραλλήλου στα κείμενα. Επίσης αναφέρεται και ως μονή της Υπεραγίας Θεοτόκου, της ευαγγελιστρίας, και της γλυκοφιλούσης.

137. «Μονή» Πιρού: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνας. Δεν βρέθηκαν περισσότερα στοιχεία.

138. Μονή του Πύργου: αρχαίο μοναστικό καθίδρυμα πλησίον της σημερινής μονής Χιλιανδαρίου, στην οποία και υπήχθη.

139. Μονή του Ραβδά: παλαιά μονή ή λαύρα στο Άγιον Όρος περί τον 11ο αιώνα. Η ακμή της τοποθετείται μεταξύ 10ου και 12ου αιώνος. Δεν είναι σαφές αν ταυτίζεται με την μονή του Ραβδούχου (βλέπε λήμψα), αλλά αναφέρεται σαν διαφορετικό καθίδρυμα. Δεν βρέθηκαν περισσότερα στοιχεία.

140. Μονή του Ραβδούχου ή της Ράβδου: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος. Στα τέλη του 12ου αιώνος κατείχε την 14η θέση στην ιεραρχία των τότε 25 μονών του Όρους. Στα μέσα του 15ου αιώνος παρήκμασε, έχασε τα κυριαρχικά της δικαιώματα και κατετάγη στην τάξη του «κελλιού»: είναι το σημερινό γνωστό κελλί του Ραβδούχου (Εισοδίων της Θεοτόκου). Απ? τον 16ο αιώνα ανήκει στην μονή Παντοκράτορος.

Η ρουμανική σκήτη του Τιμίου Προδρόμου περί το 1985.

11ου αιώνος. Ίσως να ταυτίζεται με κάποια άλλη ονομασία· επί παραδείγματι υπάρχει περιοχή ονομαζόμενη «Σταυρός του Σδήρη». Δεν βρέθηκαν σαφή στοιχεία.

145. Μονή του Σικελού: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνας. Η ακμή της τοποθετείται μεταξύ 10ου και 12ου αιώνος. Ίσως να ταυτίζεται με κάποια άλλη ονομασία· δεν βρέθηκαν σαφή στοιχεία.

146. Μονή του Σίμωνος: αναφέρεται σε κείμενα του 11ου αιώνος, άρα δεν είναι η Σίμωνος Πέτρα, διότι η τελευταία ίδρυθηκε 3 αιώνες αργότερα. Δεν βρέθηκαν σαφέστερες μαρτυρίες.

147. Μονύδριον του Σισίκου (το όνομα είναι αβέβαιο):

Η κεντρική είσοδος της μονής Φιλοθέου. Η αρχαία ονομασία της μονής ήταν «μονή Πτέρης». Φωτογραφικόν αρχείον Διονυσίου Ανατολικώτου, Ιούλιος 2000 (η φωτογραφία δημοσιεύεται για πρώτη φορά).

150. Μονή του Σκοπού: παλαιά μονή ή λαύρα στο Άγιον Όρος, που αναφέρεται περί τον 11ο αιώνα. Η ακμή της τοποθετείται μεταξύ 10ου και 12ου αιώνος. Ίσως να ταυτίζεται με κάποια άλλη ονομασία.

151. Μονή Σκορόδων: αναφέρεται σε πηγές του 11ου αιώνος χωρίς άλλες διευκρινίσεις.

152. Μονή του Σκορπίου (ή Σκορπιού): αρχαίο μοναστικό καθίδρυμα πλησίον της σημερινής μονής Χιλιανδαρίου, στην οποία και προσαρτήθηκε· δεν βρέθηκαν περισσότερες πληροφορίες.

153. Μονή του Σπηλαιώτου: παλαιά μονή της αθωνίκης χερσονήσου, που ίδρυθηκε κατά το πρώτο ήμισυ του 10ου αιώνος. Η θέση της βρίσκεται έξω από τα σημερινά όρια του Αγίου Όρους, αλλά εκείνη την εποχή τα όρια αυτά συχνά μεταβάλλονταν. Αργότερα έπαισε να λειτουργή ως αυτοτελές μοναστικό ίδρυμα.

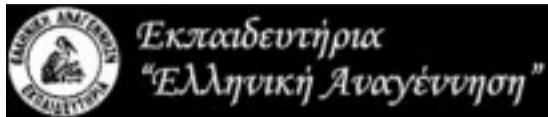
Σημεία Διακινήσεως του «Εκκλησιολόγου» για την Πάτρα είναι:

- * Τυπογραφείο «Κολλιόπουλου», (Ακρωτήριο 55)
- * Αγιογραφικός Οίκος «Τζελάτη», (Γεροκωστοπούλου 29α)
- * Μοναστηριακή Τράπεζα" Παρασκευής Θεοδωράτου Ερμού 90 (έναντι Αστυνομίας).
- * Οπτικά «Καραβίτη», (Παντανάσσης 43)
- * Εκκλησιαστικά Είδη «Γεσθημανή», (Όθωνος Αμαλίας 97)
- * Εκκλησιαστικά Είδη, Νεκταρίου Μπουσιά (Γοργοποτάμου 6 – πλησίον LIDL)
- * Περίπτερο έμπροσθεν I.N. Αγίας Βαρβάρας
- * Περίπτερο Κορίνθου & Μιαούλη
- * Περίπτερο Έλληνος Στρατιώτου και Λευκωσίας
- * Περίπτερο πλατείας Αγίας Λαύρας, άνω μέρος.

Τηλέφωνα επικοινωνίας με τον "Εκκλησιολόγο":

πρωινές ώρες 9.00 π.μ. -1.30 μ.μ.
 2610/341515, απογευματινές από 5.30 μ.μ. έως 8.00 μ.μ.: 2610/222392 λειτουργεί και ως Fax.
 Καθ' όλη την ημέρα στα κινητά: 6942507002,
 (vodafone), 6985847585 cosmote.

**ΠΡΟΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ
2013-2014 στα Εκπαιδευτήρια
«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ»**

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΑ ΣΥΛΛΟΓΟΥ
«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ»
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ - ΔΗΜΟΤΙΚΟ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ - ΛΥΚΕΙΟ
ΠΑΤΡΑ**

Για μια σύγχρονη παιδεία
με ελληνορθόδοξη αγωγή

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ
ΠΡΟΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΧΟΛΙΚΟΥ
ΕΤΟΥΣ 2013-2014**

Τα Εκπαιδευτήρια «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ» γνωστοποιούν στους ενδιαφερόμενους Γονείς και Κηδεμόνες ότι για το σχολικό έτος 2013-2014 δέχονται αιτήσεις εγγραφής νέων μαθητών/τριών στα τμήματα:

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ - (Προνήπια- Νήπια)
ΔΗΜΟΤΙΚΟ - Α' Τάξη
ΓΥΜΝΑΣΙΟ - Α' Τάξη
ΛΥΚΕΙΟ - Α' Τάξη.

Υπάρχουν θέσεις και στις ενδιάμεσες τάξεις. Πληροφορίες και κατάθεση αιτήσεων καθημερινώς στα γραφεία των σχολείων μας, Γηροκομείου 61-Πάτρα, τις ώρες 8.30 έως 14.00

Τηλέφωνα: Γραμματεία 2610-224.260
 Νηπιαγωγείο: 2610-275.995, Δημοτικό: 2610-275.992, Γυμνάσιο: 2610-274.576, Λύκειο: 2610-641.946

Τα επήσια δίδακτρα κατά τμήμα είναι:
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ: 2.800 ευρώ
ΔΗΜΟΤΙΚΟ: 3.200 ευρώ
ΓΥΜΝΑΣΙΟ & ΛΥΚΕΙΟ: 3.500 ευρώ

**«ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ»
Ένα σχολείο με όραμα**

E-mail: ell_anag@otenet.gr
www.ellinikianagennisi.gr

**Φιλόλογος καθηγητής παραδίδει
μαθήματα σε μαθητές
Γυμνασίου - Λυκείου.
Τηλέφωνο επικοινωνίας:
2610/620.860 - κιν.: 6937487073**

**ΑΚΡΩΤΗΡΙΟΥ 17
ΦΑΡΟΦΑΙ ΠΑΤΡΑΣ**

**ΤΗΛ.: 2610/321.511 -
ΟΙΚΙΑΣ 2610/310.317
& ΚΙΝ.: 6945/795.725**

**Το Ιερό Μνημόσυνο του αοιδίμου
Γέροντος, Αρχιμανδρίτου π.
Ιγνατίου Γαλάνη θα τελεσθεί
αύριο το πρωί Κυριακή των
ΑΠΟΚΡΕΩ 10 Μαρτίου
εις τον Ιερό Ναό του Αγίου
Διονυσίου Πατρών.**

**Στον Ιερό Ναό Παντανάσσης
Πατρών ο π. Στέφανος
Αναγνωστόπουλος**

Στον Ιερό Ναό Παντανάσσης Πατρών, την
Δευτέρα 11 Μαρτίου 2013 και ώρα 6:30 μ.μ.
Θα ομιλήσει ο Πρωτοπρεσβύτερος π.
Στέφανος Αναγνωστόπουλος με θέμα: «Οι
Μάρτυρες και η εποχή μας».

**ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ
ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΤΡΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΝΟΡΙΑΚΗΣ ΔΙΑΚΟΝΙΑΣ**
Οδός Μητρ. Παρθενίου 18, Πάτρα

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Την Τετάρτη 13 Μαρτίου 2013 και ώρα 7.00'
μ.μ. θα ομιλήσει στην αίθουσα του Κέντρου
Ενοριακής Διακονίας του Ιερού Ναού Αγίου
Νικολάου Πατρών (Μητρ. Παρθενίου 18) ο
Πρωτοπρεσβύτερος π. ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
ΠΡΙΓΚΙΠΑΚΗΣ, Δρ. Θεολογίας, με θέμα:
**«Η ΔΕΥΤΕΡΑ ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ ΣΤΗ
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΠΑΤΕΡΩΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ».**

**Εκδήλωση - Διάλεξη του
Ιστορικού Βλάση Αγγείδη
στην Πάτρα**

Ο χώρος εναλλακτικής παρέμβασης «Κοινοτίκον» (Ηφαίστου 50, Πάτρα) σήμερα Σάββατο 9 Μαρτίου, 6.30μ.μ., οργανώ-νει Εκδήλωση - Διάλεξη του ιστορικού Βλάση Αγγείδη, με θέμα: «Η ανολοκλήρωτη Επανάσταση του 1821, η Μικρασιατική Καταστροφή και ο Ποντιακός Ελληνισμός του Καυκάσου».

**Ομιλία του κ. Νικολάου Σιδέρη
στη Σχολή Γονέων στο Αγρίνιο**

Η ιερά Μητρόπολις Αιτωλίας και Ακαρνανίας ανακοινώνει ότι στην εκδήλωση της Σχολής Γονέων, που θα πραγματοποιηθεί την προσεχή Κυριακή 10 Μαρτίου 2013 και ώρα 18:30', στο Παπαστράτειο Μέγαρο της Γυμναστικής Εταιρείας Αγρινίου, θα μιλήσει ο κ. Νικολάος Σιδέρης, Ψυχίατρος, διδάκτωρ Ψυχολογίας Παντείου Πανεπιστημίου και Συγγραφέας, με θέμα: «Αγάπη και κανόνες για την αναστύλωση της γονεϊκής λειτουργίας».

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΛΟΓΟΥ - ΟΜΙΛΙΑΣ - ΦΩΝΗΣ
**ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΑΥΤΙΣΤΙΚΟΥ ΦΑΙΔΡΑΤΟΥΣ
ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ
& ΤΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΥΤΗΣ (Α.Ε.Π.Τ.)**

Μιχαήλ Κ. Τζουραμάνης
 Λογοθεραπευτής - Λογοποθετόλογος

Πανεπιστημίου 148, Πάτρα
 Τηλ.: 2610 434826, Κιν.: 6945 226375
www.logou-therapela.gr
speech.therapela@hotmail.com

"ΚΡΗΝΗ"

- * Μεγάλη ποικιλία σπιτικών φαγητών
- * Σπεσιαλιτέ σπιτικές πίτες
- * Ηνηστίσιμα
- * Τρόφιμα και σε πακέτο

**Παντοκράτορας 57
Ανοικτά μεσημέρι - βράδυ
Τηλ.: 2610/621.147 - άνω Πόλη ΠΑΤΡΑ**

«ΧΑΡΙΝ ΥΓΕΙΑΣ»

*Της ιατρού Ασημίνας Ζανιά-Τσιμάρα
azaniatsimara@gmail.com

**ΜΟΝΟΞΕΙΔΙΟ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ
Ο ΑΟΡΑΤΟΣ ΚΙΝΔΥΝΟΣ**

Αυτό το άρθρο γράφεται λίγες ημέρες μετά από ένα τραγικό συμβάν που συγκλόνισε τον καθένα από εμάς. Δύο νέοι φοιτητές έχασαν τη ζωή τους λόγω οξείας δηλητηρίασεως από μονοξείδιο του άνθρακα, ενώ τρεις ακόμη φίλοι τους κινδύνευσαν σοβαρά. Οι πέντε νέοι μεταφέροντας την αυτοσχέδια εστία (ψησταριά, μαγκάλι) που είχαν δημιουργήσει μες στην οικεία τους, δεν μπορούσαν να φαντασθούν τις τραγικές συνέπειες που θα ακολουθούσαν. Οι σκέψεις και οι τοποθεσίες μετά από τέτοια συμβάντα είναι πάντοτε πολυάριθμες. Δυστυχώς, πολλές φορές στη χώρα μας η συζήτηση συντελείται, σχεδόν πάντα, μετά το οποιοδήποτε δυσάρεστο συμβάν. Στη συγκεκριμένη περίπτωση δύο νέοι άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους, υπό πρωτόγνωρες συνθήκες και απέναντι στο γεγονός αυτό όλοι οφείλουν να σταθούν στο ύψος των πειστάσεων.

Στη συνέχεια θα αναλυθούν οι επιστημονικοί λόγιοι που οδήγησαν σε αυτήν την τραγωδία με σκοπό την ενημέρωση των πολιτών, ώστε τέτοια συμβάντα να μην υπάρχουν ξανά. Βέβαια, η επιστημονική εξήγηση έπειτα των σαφών κοινωνικών και οικονομικών αιτιών που οδηγούν τον πολίτη σε επισφαλή μέσα διαβίωσης, θέρμανσης κ.α. Στο γνωστό πλαίσιο της πολύ δύσκολης οικονομικής συγκυρίας πολύς λόγος έχει γίνει, και από τη στήλη αυτή, για τους επιστημονικούς θέρμανσης που έχουν συνειδητά προσέρχονται, η γενική έννοια «αιθαλομίχλη, μικροσυμπατίδια» αναλύθηκαν πολλάκις τον τελευταίο καιρό.

Το μονοξείδιο του άνθρακα (CO) είναι ένα τοξικό αέριο και αποτελεί προϊόν ατελούς καύσης της οργανικής ύλης, όταν επικρατούν συνθήκες ανεπαρκούς παροχής οξυγόνου (κλειστοί και μικροί χώροι). Σε αυτό το περιβάλλον η οργανική ύλη δεν οξειδώνεται πλήρως προς διοξείδιο του άνθρακα, με αποτέλεσμα την εκθετική αύξηση της παραγωγής μονοξειδίου. Συχνά παράγεται σε οικιακές συσκευές (σόμπτες, στόφες, μαγκάλια, τζάκια, ψησταρίες, καυστήρες κ.α.), σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις, στα αυτοκίνητα παλαιότερης τεχνολογίας (αυξημένη παραγωγή ρύπων). Η έκθεση σε τιμές >100ppm θέτει σε κίνδυνο τη γενονός που θέτει σε κίνδυνο τη ζωή. Η αιμοσφαρίνη που βρίσκεται μέσα στα ερυθρά αιμοσφαρίδια που εύκολα με το μονοξείδιο που εξάγονται από την περιβάλλον παρέρχονται μεγάλες τιμές μονοξειδίου, το μεγαλύτερο ποσοστό των ερυθρών αιμοσφαρίδων μεταφέρει πλέον το τοξικό αέριο (συνδέεται η αιμοσφαρίνη πιο εύκολα με το μονοξείδιο). Τα πιο συχνά και άμεσα συμπτώματα της οξείας δηλητηρίασης είναι πονοκέφαλος, ζάλη, αδυναμία, ναυτία και έμετος, πόνος στο στήθος και σύγχυση. Έκθεση σε υψηλές συγκεντρώσεις μπορεί να οδηγήσει σε απώλεια των αισθήσεων και θάνατο. Ιδιαίτερα επικίνδυνη είναι η έκθεση σε μονοξείδιο του άνθρακα κατά τη διάρκεια του ύπνου ή της κατανάλωσης οινοπνευματωδών. Η χρόνια έκθεση σε χαμηλά επίπεδα μονοξειδίου του άνθρακα μπορεί να οδηγήσει σε κατάθλιψη, σύγχυση, και απώλεια μνήμης.

Πως, όμως, προλαμβάνεται η δηλητηρίαση από μονοξείδιο του άνθρακα στην οικεία; Προς αποφύγη δυσάρεστων συμβάντων θα ακολουθήσουν οδηγίες προφύλαξης.

1. Τακτική συντήρηση μηχανημάτων θέρμανσης που λειτουργούν με πετρέλαιο, φυσικό αέριο, κάρβουνο ή άλλη βιομάζα από ειδικευμένο τεχνικό.

2. Αποφύγετε τη χρήση θερμαστρών που λειτουργούν με αέριο ή κάρβουνο μέσα σε κλειστούς χώρους (διαμέρισμα κ.α.).

3. Προτιμάτε πάντα σ

Ο ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΓΟΡΤΥΝΟΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ Κ.Κ. ΙΕΡΕΜΙΑΣ

Αφιέρωσε σύντομη ερμηνεία του 4ου Ψαλμού του Φατηρίου

Κύριε Διευθυντά της Εκκλησιαστικής Εφημερίδος «ΕΚΚΛΗΣΙΟΛΟΓΟΣ», Αλέξανδρε Κολλιόπουλε,

Ανταποκρίνομαι με πολλή χαρά στην πρόσκλησή Σας να γράψω και εγώ λίγες γραμμές περί του αξιωτάτου Ποιμένος της Αποστολικής πόλεως των Πατρών, Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, με την ευκαιρία της συμπληρώσεως οκτώ ετών της επιτυχούς αρχιερατείας Του.

Αισθάνομαι την αδυναμία μου, γιατί δεν δύναμαι να παρουσιάσω το κάλλος της ψυχής του εκκλησιαστικού αυτού ανδρός, αλλά λέγω αυτό το γενικό: Ο Σεβασμιωτάτος Μητροπολίτης Πατρών Χρυσόστομος έχει από την παιδική του ηλικία θερμή αγάπη προς τον Κύριο ημών Ιησού Χριστό και την Άγια Του Εκκλησία και τώρα ως ποιητή εκφράζει την αγάπη του αυτή σε πλουσία ποιμαντική διακονία, την οποία με επιστήμη και σοφία θεού εξασκεί. Η ποιμαντική του Μητροπολίτου Πατρών κ. Χρυσόστομον αναφέρεται πρώτον μεν στις πυκνές λειτουργικές ακολουθίες, όχι μόνον την ημέρα αλλά και την νύκτα με εβδομαδιαίες αγρυπνίες· δεύτερον δε στα πολυπληθή Του κηρύγματα, βουτηγμένα στις πηγές των αγίων Γραφών και των Πατέρων της Εκκλησίας μας· και τρίτον, η ποιμαντική του αγίου Πατρών είναι θαυμαστή για την πλουσία φιλανθρωπική δράση Του προς τους πένητες και πάσχοντες αδελφούς μας, όχι μόνο τους ημετέρους, τους χριστιανούς δηλαδή, αλλά και προς τους εκτός της πίστεως, σε όσους γενικώς στερούνται των αναγκαίων της ζωής στην πόλη των Πατρών. Εκτός των άλλων εντυπωσιάζει τους πάντας η αγάπη του Σεβασμιωτάτου στα παιδιά και τους νέους ανθρώπους γενικά, οι οποίοι και αυτοί ανταποκρίνονται με ευγνωμοσύνη στον Ποιμένα τους και τον αγαπούν με περισσή αγάπη, έτοιμοι και σε θυσία και θυσίες υπέρ Αυτού. Ήμεις θαυμάζουμε το έργο του Σεβασμιωτάτου αγίου Πατρών, τον θεωρούμε πρότυπό μας και επιθυμούμε, όσο μας είναι δυνατόν, με τις ταπεινές μας δυνάμεις να τον μιμούμεθα. Μαζί με τα άλλα μας κάνει εντύπωση το αγωνιστικό Του φρόνημα, γι' αυτό και τον βλέπουμε και τον ακούμε να δίνει την παρουσία Του δυναμικά στα κατά της πίστεως και της πατρίδος μας δρώμενα και ακουόμενα στους χαλεπούς αυτούς καιρούς που ζούμε. Προσωπικά του είμαι ευγνώμων, διότι, αν και βαρύνεται με πολλή ποιμαντική Του εργασία, όμως ανταποκρίνεται σε κάθε πρόσκλησή μου, με πολλή μάλιστα προθυμία, και έρχεται στην πατεινή μου Μητρόπολη, για να ευλογήσει και διδάξει τον ευσεβή λαό της, ο οποίος τον αγαπά και επιθυμεί να τον έχει συγχάν κοντά του. Σέβομαι τον αγίο Πατρών κ. Χρυσόστομο και τον ευλαβούμαι και τον αγαπώ και παρακαλώ, κ. Διευθυντά της Εφημερίδος, να ανασύρετε από το αρχείο σας και να δημοσιεύσετε την φωτογραφία, στην οποία ενώπιον της Αγίας Τραπέζης του Ι. Ν. Αγ. Κυριακής Δημητράνης Τού ασπάζομαι ευλαβικά την Χείρα Του.

Επειδή τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Πατρών κ. Χρυσόστομο τον γνωρίζουμε ως λόγιο άνδρα, ως δώρο για την οκταετή αρχιερατεία Του θέλουμε να του προ-

σφέρουμε, όπως έτσι συνηθίζετο σε λογίους άνδρας από παλαιά, μία σύντομη ερμηνεία του 4ου Ψαλμού του Φατηρίου. Μάλιστα, η ερμηνεία αυτή απετέλεσε το θέμα του εσπερινού μου κηρύγματος την προηγουμένη εβδομάδα στην Μεγαλόπολη. Είπα δε στους ακροατές του κηρύγματος ότι εκ μέρους τους θα προσφέρω την ερμηνεία του Ψαλμού αυτού στον Σεβασμιώτατο Άγιο Πατρών επί τη οκταετεί αρχιερεία Του. Καί αυτοί εχάρησαν πολύ γι' αυτό. Έτσι, φαίνεται ότι όχι μόνον εγώ ο Επίσκοπος ως πρόσωπο εύχομαι το πολυχρόνιο του Σεβασμιωτάτου και συγχαίρω Αυτόν διά το έργο Του, αλλά και οι ευσεβείς χριστιανοί, οι ακροατές του θείου κηρύγματος της επαρχίας μου, συγχαίρουν και συνεύχονται μετ' εμού.

1. Ο 4ος Ψαλμός είναι δύσκολος στην ερμηνεία του. Θα παρουσιάσω στην αρχή την αιτία της συνθέσεως του, η οποία αποτελεί το κλειδί ερμηνείας του και γύρω από την αιτία αυτή πλέκεται ο όλος Ψαλμός. Ο Ψαλμωδός φαίνεται περιλυπός γιατί άνδρες, τους οποίους παριστά ως «βαρυκάρδιοι», ως «αγαπώντας την ματαίότητα» και ως «ζητούντας το φεύδος» (στιχ. 3) στρέφονται εναντίον του και τον κατηγορούν. Άλλα ο ποιητής μας έχει πείρα από προηγούμενα έπη, κατά τα οποία, όταν τον κατηγορούσαν και τον συκοφαντούσαν, ή, τέλος πάντων, όταν είχε κάποια θλίψη, κατέφευγε στον Θεό και εύρισκε σ' Αυτόν παρηγορία και λυτρωμό. Γ' αυτό και λέγει την αρχή του Ψαλμού του: «Εν τω επικαλείσθαι με εισήκουσε μου ο Θεός της δικαιούσην». Εν τη θλίψει επλάτυνάς μοι» (στιχ. 2). Έτσι και τώρα, στην παρούσα θλίψη του ο ποιητής για την ταλαιπωρία του από τους εχθρούς του καταφεύγει στον Θεό και λέγει: «Οικτείρησόν με και εισάκουσον της προσευχής μου» (στιχ. 2β). Είναι δε τόσο τονωμένος από την προσευχή του, ώστε απευθύνομενος στους κατηγόρους του τους λέγει με πίστη: «Γάντε ότι εθαυμάστωσε Κύριος τον οσίον αυτού. Κύριος εισακούσεται μου εν τω κεκραγέναι με προς αυτόν» (στιχ. 4). Συμβουλεύει όμως τους κατηγόρους του ο ποιητής λέγοντας σ' αυτούς, ας οργίζονται, αν θέλουν, εναντίον του, αλλά μέχρι σημείου, ώστε να μην εκδηλώνουν την οργή τους αυτή με λέξεις και πράξεις εναντίον του. Συμβουλεύει αυτούς πάλι λέγοντας, ας σκευωρούν εναντίον του, αν θέλουν, αλλά να κρατούν τα σχέδιά τους φυλακισμένα στην καρδιά τους, στους κοιτώνες τους, και να μην τα εκτελούν. Το κείμενό μας, το οποίο φέρεται ολίγον τεταραγμένο και ερμηνεύεται καλύτερα με την βοήθεια του αντιστοίχου Εβραικού, λέγει: «Οργίζεσθε και μη αμαρτάνετε. Λέγετε εν ταίς καρδίαις υμών και επί ταίς κοίταις υμών κατανύγητε» (στιχ. 5).

2. Τι ακριβώς έλεγαν οι κατήγοροι στον ποιητή, δεν μπορούμε να το διαγνώσουμε καθαρά από το κείμενο. Ας σημειώσουμε ότι ο ποιητής του Ψαλμού μας, όπως φαίνεται, ήταν επίσημο πρόσωπο. Όπως μάλιστα υποθέτουν οι ερμηνευτές, ήταν Αρχιερεύς. Απ' όσα θα πούμε στην συνέχεια διαλευκάνονται καλύτερα τα μέχρι τώρα γενικώς λεχθέντα. Το θέμα και η υπόθεση του Ψαλμού πρέπει, όπως φαίνεται από το κείμενο, να ήταν το εξής: Στα χρόνια του Ψαλμωδού είχε συμβεί στο κράτος οικονομική κρίση και πτώχευση. Οι κατήγοροι του ποιητού μας κατέφευγαν σ' αυτόν, στον Αρχιερέα, και του έλεγαν: «Τις δείξεις ημίν τα αγαθά;» (στιχ. 7). Καί όταν έλεγαν «αγαθά» ενοούσαν βέβαια τα υλικά αγαθά. Ενούσαν, όπως διαβάζουμε παρακάτω, να χορτάσουν «από καρπού σίτου, οίνου και ελαίου» (στιχ. 8). Σ' αυτό το αίτημα τους, το οποίο διέδιδαν, ώστε να το λέγουν πολλοί («πολλοί λέγουσι», στιχ. 7α), ο ποιητής μας, ως πνευματικός άνθρωπος, συνιστά την προσευχή και το ακούμπημα στον Θεό. Κάνεται προσευχή, τους λέγει, και ελπίσατε στον Θεό: «Θύσατε θυσίαν δικαιούσης και ελπίσατε επί τη Κύριον» (στιχ. 6). Γιά τον ποιητή μας από την προσευχή έρχεται φως, το φως της παρουσίας του Θεού, που γλυκαίνει την θλιψιμένη και πονεύμενη ψυχή. Με θερμή την πίστη και υπερηφάνεια για τον Θεό του λέγει τώρα ο ποιητής μας με πάλλουσα καρδία: «Εσημειώθη εφ' ήματς το φως του προσώπου σου, Κύριε» (στιχ. 7β). Αυτή η ιδέα του ποιητού μας, που οι ερμηνευτές τον υποθέτουν Αρχιερέα του Θεού, όπως είπαμε, είναι υπέροχη. Μας λέγει ότι η πίστη στον Θεό και η ελπίδα σ' Αυτόν κάνει τον άνθρωπο να υπερηφάνησε και τις υλικές του ανάγκες και να νοιάθει χορτασμό και με τα ολιγοστά υλικά του αγαθά. Οι εχθροί του Αρχιερέως ποιητού τον ενέπιαζαν για το κήρυγμά του αυτό και έλεγαν, αντίθετα προς αυτόν, ότι η ευτυχία του ανθρώπου είναι το να πλουτίσουν («επληθύνθησαν») και να χορτάσει ο στόμαχό τους «από καρπού σίτου, οίνου και ελαίου». Το κήρυγμα του ποιητού μας, το οποίο προσωπικώς εβίωνε, ήταν ότι με την ελπίδα στον Θεό και την προσευχή σ' Αυτόν, ένοιωθε χαρά («Έδωκας ευφροσύνην εις την

ΣΤΟΝ ΣΕΒ. ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗ ΠΑΤΡΩΝ κ.κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΓΔΟΗ ΕΠΕΤΕΙΟ ΕΙΣ ΕΠΙΣΚΟΠΟΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑ ΤΟΥ

Ο Γότυνος κ. Ιερεμίας και ο Πατρών κ. Χρυσόστομος στον Ι.Ν. Αγ. Κυριακής Δημητράνης

καρδίαν μου», στιχ. 8α). Χαρά περισσότερη από την χαρά που νοιάθουν όσοι χορτάνουν «από καρπού σίτου, οίνου και ελαίου» (στιχ. 8). Η σωστή ερμηνεία του στίχου δίδεται με την αντιπαραβολή των δύο κειμένων, Εβραιϊκού και Εβδομήκοντα (Ο') και την χρήση ερμηνευτικών υπομνημάτων.

Ζαναλέγω ότι είναι υπέροχο και πολύ υψηλό το μήνυμα του Ψαλμού μας και παρουσιάζει τον ποιητή του ως πολύ πνευματικό άνθρωπο. Η χαρά του πνευματικού ανθρώπου που προέρχεται από την ελπίδα και πίστη στον Θεό δεν μπορεί να συγκριθεί με τα γήινα αγαθά. Την ίδια ιδέα επαναλαμβάνει και αλλού ο Ψαλμωδός, όταν λέγει «κρείσσον το έλεός σου υπέρ ζωάς» (Ψαλμ. 62,4)! Παραπάνω δηλαδή από όλα τα αγαθά και από αυτήν ακόμη την ζωή μας είναι η αγάπη του Θεού. «Κρείσσον το έλεός σου υπέρ ζωάς!»

Αυτή η ιδέα της πίστεως στην βοήθεια του Θεού, την οποία μας χαρίζει ο Ψαλμωδός μας, ως λύση του οικονομικ